

XXXI. ÉVFOLYAM. NO. 8. SZÁM.

CLEVELAND, OHIO, 1923. MARCHIUS 2.

VASARNAP

SZABADSÁG MAGAZINE SECTION

VASÁRNAP

A "SZABADSÁG" SZÉPIRODALMI
MELLÉKLETE.

SUNDAY MAGAZINE

of the oldest established and largest Hungarian
Paper in the United States.

Editor COL. ANDREW CSERNA, szerkesztő.

Edited and Published at Szerkesztőség
és kiadóhivatal
700-710 HURON ROAD, CLEVELAND, OHIO.

XXXI. VOL. MÁRCIUS 2, 1923. NO. 9.

ÉRDEKES

körkérdéssel fordult egy svájci folyóirat, a Revue de Genève néhány kiváló európai emberhez. Azt kérdezte tőlük, mi a véleményük Európa jövőjéről. A kérdés érdekes, felvetését néhány esztendő óta sok kiváló fő aktuálisnak tartja s érdekes elolvasni az anketén elhangzott feleleteket, még ha nem is vagyunk abban a meggyőződésben, hogy ilyen körkérdés eredményel járhat. A történelemnek működésben levő erőit hozzávetőlegesen is alig tudja észrevenni a kortárs és alig lehet jóslani arról az irányról, amelyben az erők eredője haladni fog. A történelem tele van véletlenekkel; hol Napoleonnak, Napoleon zsenijének, hol pedig Kleopatra orrának hívják e véletleneket.

A GENFI folyóirat nem politikusokhoz, hanem a legkülönbözőbb egyéniségű írókhoz fordult a kérdéssel: ez vigasztaló. A költő André Gide a hozzáintézett kérdést alkalmul használja föl arra, hogy elmondja egy kínai emberrel folytatott pikáns beszélgetéseit. Ez a kínai ember arról a nagy különbségről beszélt, amely Kína és Európa között van. Kína — legalább is a legutóbbi időkig — mindennél többre becsülte a megállapodottságot, a nyugalmat, szemben Európával, amely lázasan, időnként majdnem kimerülően küzd a kultúráért, a civilizációért, a haladásért. Ez a lázas tevékenység, Európának ez a szakadatlan rohanása az égi birodalom gyermeke szerint meglepően ellentétben áll Európa uralkodó vallásával, a kereszténységgel. Mialatt Európa szinte elpusztult a munkában, a vetélkedésben, uralkodó vallásának tanáiból a kultúrának megvetése, a kultúrától való lemondás árad. André Gide nagyrészt csatlakozik a kínai férfi nézetéhez, csak itt-ott javít rajta. Neki is az a meggyőződése, hogy a kereszténység burka alatt Európában tovább él a görög hagyomány, csak hogy szerintem nem az antik civilizáció öröksége zudít ránk évek óta tömegtelen szenvedést, hanem éppen ellenkezőleg, a barbárság indított offenzívát ellenünk, a barbárság, amely örök ellensége az értelemnek. Az értelem nem barátja a mai vulkanikus konvulzióknak és nem barátja a kínai fal letargiájának sem. André Gide szerint a kínai ember jól, csak kissé felületesen és durva körvonalakban lát. Maga André Gide végül is bejelenti "a világ végét," de nem beszél arról, hogy milyen lesz az új világ.

MERESKOVSKIJ, az Európában élő orosz regényíró szintén katasztrófákról és világragédiákról beszél. Arról biztosítja az olvasót, hogy "a bolsevikok nem Oroszország, hanem egész Európa gyermekei." Természetes, hogy a bolsevizmus betegségeinek csirája csak kedvező talajban fejlődik ki s az események megmutatták, hol

találta meg ez a csira a fejlődés feltételeit.

BELESZÓL a vitába a spanyol Salamanca egyetemének rektora, Miguel de Unanumo is, aki azt a véleményét fejt ki, hogy csak egy vallásos ujjászületés, pontosabban szólva: keresztény reneszánsz mentheti meg a nyugati civilizációt. Unanumonak most jelent meg franciául "Az élet tragikus érzése" című műve és a spanyol tudós erre a könyvére mutat rá, amikor feleletet ad a genfi lap kérdésére. Könyvében szentesíti V. Károlynak azt a parancsát, amelyben elrendelte Róma kifosztását. Szerinte ez a parancs jogos büntetés volt a reneszánszért, amely a reformációval és a francia forradalommal együtt a spanyol tudós szemében az antikrisztus megtestesülése volt. Don Miguel de Unanumo hívó és meggyőződéses misztikus, aki immár csak a középkor feltámadásától vár menekvést Európa számára, a középkortól, minden változás nélkül.

A GENFI lap kérdésére eddig három felelet hangzott el, mind a három vigasztalanul komor. Kína — bolsevizmus — középkor — így látja Európa jövőjét három ismert gondolkodó. Mind a három Európa, a mai, az eddigi Európa pusztulásáról beszél, a mai Európának meg kell szünnie, ha egyáltalán tovább akar élni. Kínai tespedés, bolsevista rombolás vagy középkori rabság, — a reakció vonul fel Európa gondolkodásában.

A REAKCIOVAL együtt a fáradtság. A fáradtság, amely bélyeget és rendet akar, legyen az kínai fal, bolsevista terror vagy középkori törvény. A fáradtsággal együtt a végletek kora. A század elején az álmodozó európai lélek néha vágyakozva nézett a kínai bölcsesség s a középkori áhitat felé; mindkettő hiányzott a rohanó Európából s az álmodozók szerették volna velük elmélyíteni, megnesemíteni, színesebbé tenni a lobogó európai lelket. Korlátlan egyeduralomtól irtózva fordul el a ma embere; a kínai fal bölcsesége is, a középkori törvény isteni mélysége is egymagában ma már egyértelmű Európának a sorvadásával és gyors pusztulásával.

A TEMPS, amely külön cikkben foglalkozik az anketával, a reakció és fáradtság e pesszimizmusával szemben Napoleon lángeszében és Kleopatra orránban bizik. A véletlenben, a kiszámíthatatlanban, a sorsban. A kínai fal mellett bizonyos, hogy sokkal rokonszenvesebb jelenség a szép és szerelmes királynő orra; inkább ő világítson karcsu szépségével végzetünk utjain, mint a középkori maglya. De mily fáradt és válságos és beteg ez a világháború utáni kor, ha nem lát más lehetőséget Európa számára, csak egy keleti szerelmet vagy egy kínai falat...

HAFIZ AKTUÁLIS STRÓFÁI

Loosz-pocs kinn az utcán, olvad már a hó,
Kétség, szürke-köztűt hoz a télutó...
Hozza influenza bacillák hadát
S elborítja köddel jó Hafiz agyát...

Olyan szürke minden, minden oly fakó,
Mígél szegjen humort a vörösfaragó?...
Eljön egy kis gripp, vagy pneumonia
És Kampezz Dolorezz az ember fia!

És az undertaker histon rántkálál
S "mért oly borús" gyzárdalt zong a sok dalár...
S álmodhatunk ott lenni, nem bánat semmi nosz,
Hogy majd Európában rend és béke lesz...!

ÁLMOKAT

szöni, mondják a kereskedelmileg bölcsesek és nagyon józanok, rossz befektetés az életben. Lehetséges. Pénzkérés szempontjából legalább is. Viszont az is tény, hogy színt, varázst, csodálatos karaktert ennek az életnek mégis csak az a körülmény ad, hogy vannak emberek, akik álmokat szönek, álmokat építenek fel, álmokat hajszolnak. Becsüljük meg az álmodozó embereket, akik messze tekintenek, messzibb látnak az orruknál, vízióik vannak s arra törekszenek, hogy az élet tartalmát kimélyítsék. Hogyan is festene ez az élet, mennyire szürke és színtelen lenne, ha nem volnának emberek, akik felülnek az álmom paripájára, vagy az ábrándozás repülőgépére s igyekeznek eljutni olyan helyre, ahol emberi lélek még nem járt.

EZEK a némes álmodozók adják az élet savát, borsát. Belőlük nőnek ki az írók, a művészek, a költők, a felfedezők, az alkotók és uttörők. Ők azok, akik akár lemondások árán is szolgálják a fejlődést, csiszolják a nyelvet, szép formába öntik a gondolatokat, a gyakorlatba viszik az emberiség érdekeit szolgáló ötletet, szóval ők azok, akik csakugyan tartalmat adnak az életnek. Tessék csak elképzelni ezt az életet, amely amugy is tele van gonoszossággal és piszokkal, tessék csak elképzelni, hogy milyen volna, ha kizárólag kalmárokból és kufárokból, ha kizárólag a legkimondottabban önző szempontokat hangoztató és érvényesítő emberekből állana.

IGY is pokol az élet, így is fájdalom és bánat élni azoknak, akik a lelkiüket nem tudják olcsó árban vagy nagy árban, ami ebben az esetben egyre megy, de nem tudják a piacra vinni. Így is sok lemondást, sok megalkuvást követel, sok gyötrelmet ró a tiszta emberi lélekre a gonoszság, a külső sikert favorizáló sors. Hátha pedig egyáltalában nem élnének a némes gondolatnak, a művészileg kifejezett érzésnek apostolai, rabszolgái, hirdetői és gyakorlói! Vajon milyen lenne akkor az életünk? A pokolnál is pokolabb! A gyötrelmenél is gyötrelmesebb. A fertőnél is fertőzöttebb!

MILYEN lenne az élet zene nélkül? Mennyi szépségtől esnénk el, ha nem lennének festmények? Ugyan hol tartanának a kifejezés eszközeivel, ha írók nem tökéletesítették volna? S vajjon hova sodródott volna az emberiség, egyáltalában haladt volna-e, ha nem lettek volna gondolkodói, akik csakugyan bölcs eszméket árasztottak szét? És a felfedezők, a tudósok nélkül mi csoda érdemleges eredményeket tudna felmutatni az élet? Hát a hit hirdetői nélkül?

A SOK sivárságban, a sok lelki kietlenségben valóban vigasztaló fátyla az a tudat, hogy vannak emberek, akik nem kizárólag önző céljaik szolgálatában állanak. Mennyire vigasztaló! Milyen komor, milyen reménytelen lenne a sorsunk, ha nem lennének álmodozók, akik szép álmaikkal arra törekszenek, hogy azokat még is valóítsák. Ugyan nem kell-e ezért megbecsülni az alkotó álmodozókat, amiért szépséget, némes tartalmat visznek az életbe? Csak a gonoszok, vagy a lélek legnemesebb indulataival szemben közönyösek mondhatják azt, hogy a költőkre, a művészekre, a tudósokra, a némes és értékes álmodozókra nincsen szükség.

Az u

Victor Marguerite
dányban
— A re

amelyet a csucspon
delme jelent.

Mert mi lehet ma e mozgalom, e szel netele? E végső kitököt elérik, felvezik Ezeket a standard férfai a vallás, a korvívott ki s amelyek kivéve, büntetés és kalmazta a maga standardokat az asitélük. A komoly es lehetetlen helyzetben szembekerülő kerühetetlen végzetlen helyzeteket valdolkodó ember látá géhez vándorló zartott jár azokon a két oldalról "a jó Ezeket a virágokat szakítani, sőt nem szórak virágainak az virággyűjtésben azo látás, az ut végső cötút végén titokleple násainak semmi gya

Victor Marguerite feltárta a titkos szonőröl a titok lepleit tekintse meg a lel Victor Marguerite ben hajította végre cime s amely hatalt csaországban. Az "botránysikerre" s

Az utolsó szó a feminizmus felől

Victor Marguerite népszerű francia író könyve, amely néhány hónap alatt háromszázezer példányban fogyott el. — A francia miniszterelnök visszavonja a becsületrendet a könyv írójától. — A regény hősnője a feminizmus eszméinek megtestesítője. — A feminista mozgalom belső ellenmondásai.

AFEMINIZMUSRÓL kimondták az utolsó szót — s egy francia író volt az, aki ezt az utolsó szót kimondta róla. Ha még van valaki, aki mondhat valamit, — angol, amerikai, vagy kínai — most mondja ki, most van itt az ideje a vélemények kifejtésének. A keztyűt eleje dobta. Ha felemeli, a verseny esélyei ellene szólnak. Ez azért van, mert a titkot kihámozták s aki megkísérli, hogy a titkot megnövelje, abba a művészi bűnbe esik,

amelyet a csúcspont után való érkezés veszedelme jelent.

Mert mi lehet más a feminizmus titka, mint a mozgalom, a szellemi áramlat logikus kimenetele? E végső kimenetel pedig az, hogy a nők elérik, felveszik a férfiak standardját. Ezeket a standardokat viszont, amelyeket a férfi a vallás, a konvenciók parancsai ellenére vívott ki s amelyekhez, bizonyos ritka eseteket kivéve, büntetés és bűnhődés nélkül hozzá alkalmazta a maga viselkedését, — ezeket a standardokat az asszonyok a legélesebben elítélik. A komoly és becsületos suffragettekre lehetetlen helyzetek várokozni, ahogy valóban szembekerülnek a feminizmus végső és elkerülhetetlen végzetével. De ezeket a lehetetlen helyzeteket valójában csak néhány gondolkodó ember látja át. A feminizmus szentségéhez vándorló zarándokok kara még mindig ott jár azokon a magaslati utakon, amelyeket két oldalról "a jogok" virágai szegnek be. Ezeket a virágokat csak napról-napra le kell szakítani, sőt nem szabad elmulasztani még az órák virágainak a leszakítását sem. Ebben a virággyűjtésben azonban nincsen semmi előrelátás, az ut végső céljának semmi sejtése, s az ut végén titokleplekbe burkolt istennő arcvo-násainak semmi gyánítása.

Victor Marguerite áthidalta a távolságot, feltárta a titkos szekrényt, lebontotta az istennőről a titok lepleit s felhívta a világot, hogy tekintse meg a leleplezett istennő szobrát. Victor Marguerite ezt a munkát egy regényében hajtotta végre, melynek "La Garconne" a címe s amely hatalmas vihart váltott ki Franciaországban. A regényt egyes kritikusok "botránysikerre" való törekvésnek bélyegez-

ték meg, másrészt bizonyos csodálók úgy ünnepezték, "mint egy valóságos környezet csodálatos tanulmányát." Egyébként a könyvet, a mit néhány hónappal ezelőtt a könyvpiacra dobtak, több, mint háromszázezer példányban adták el.

Marguerite ma már halott bátyjával együtt több regényt írt, amelyek előkelő helyet biztosítottak számára a francia irodalomban. Most érkezett meg azonban a hír, hogy "a francia köztársaság elnöke szentesítette azt a határozatot, amely a becsületrendtől megfosztotta M. Victor Marguerite-t." A határozat indoklása az, hogy az író legutóbbi munkájában a becsület ellen intézett támadást. E rendjévének visszavonása a legkritikább esetek közé tartozik a francia történelemben. Ez az esemény még azzal is nyer jelentőségében, hogy Franciaország mindig türelmesebb volt az író kifejezési módjával szemben, mint Anglia vagy Amerika.

Marguerite könyve azonban bevallottan tendenciákat szolgál. Így a regénynek inkább a célzatok érdemleges voltán, mint irodalmi és

művészi minőségén kell állnia, vagy buknia.

A célzatok a regény hősnője körül fordulnak meg, aki a helyreállított Franciaország emberi terméke, vagy ahogy az író szeretné elhíttetni, az egész helyreállított civilizációnak. A könyv legutolsó kiadásában azután az író előszava utján olyan magyarázatot fűz a hősnő alakjához, hogy az nem éppen tipikusan francia leány, hanem olyanfajta háboru utáni leány, aki bármely országban is élhet.

Maga a hősnő, Monique, 20 éves, emancipált, de ösztöneiben normális leány. A sportot elébe helyezi a flörtölésnek. Természettudományos tanulmányai és társadalmi tapasztalatai megszabadították illúzióitól. Ezek a tanulmányok és tapasztalatok azonban nem fosztották meg ideáljaitól, nem változtatták meg ízlését, nem rontották meg ösztöneit s nem rabolták el azt a reményt, amely a legtöbb fiatal leány lelkében él, — azt a reményt, hogy egyszer boldog házasságban megtalálja a maga párját. Monique a regény folyamán eljegyzti magát egy fiatalemberrel. Monique teljes bizalommal hiszi, hogy ez a férfi az, akit várt, akiről álmodott, anélkül, hogy érdeklődne múltja, vagy jövő élettervei felől, ahogy azt a mult nem emancipált női tették. Ez más szóval annyit jelent, hogy a hősnő felvilágosodott, korlátokat nem ismerő ideáljaiban és modorban teljességgel különbözik a háboru előtti fiatal francia leánytól, viszont ösztöneiben tökéletesen hasonló hozzá.

A házasság nem szentség számára, de azért monogám és hívő természetű.

Az esküvő előtt néhány nappal Monique először levelek útján, majd saját szemével meggyőződött arról, hogy vőlegényének életében van egy nő, akitől sem eddig, sem ezután nem akar megszabadulni. Monique egy vendéglőben, ahová szüleinek társaságában megy, meglátja vőlegényét ezzel a hölgygel s ekkor eldől az ő és vele együtt az egész regény sorsa. Viselkedése rögtönös elhatározottságból fakad és erőszakos. De vajjon ez a viselkedés megfelel az általa képviselt típusnak?

Monique válasza a látványra — bosszu. Bosszujja az, hogy ugyanazzal a pénzzel fizesse vissza a sértést, hogy fogért fogat, szemért szemet követeljen. Vőlegénye viselkedését ki hívásnak tekinti s rögtön elhatározza, hogy kihívását elfogadja és a küzdelmet végigharcolja. Valami kifogást suttog anyja fülébe s ott hagyja szüleit és kirohan az éjszakába. Kinn

A KURUC KÖLTÉSZET GYÖNGYSZEMEIBŐL

Menj édes fecském, violám köszönted,
Nagy alázatossal házbán valót kérjed.
Ezen fáradt szóval nékies jelentésed,
Ne hirtelenkedjél, amit szól, megértésed.

Erős kötelekkel kötözték Sámsonat:
Mégis elszakasztá, mint erős mén hámat;
Mágneskövet visel, aki sok igámat
Csak egy hajszálon ő hozzá húzhatná most.

Arannyal kellene nevedet felírni,
Gyémántkö-táblára szépen lerajzolni,
Rubinkőből formált ládában tartani —
Innepet kellene nevednek szentelni!

Nem dicsérem: de szép mint hajnal csillag,
Angyalka módjára, ki előttem ballag;
Neveti, ha kérdem: hol lakol szép alak?
Két szép szemével integet — úgy ballag.

Vagy meghalok érted, vagy enyimé teszek,
Vagy elvállok tőled, vagy hozzám kerülsz.
Szánj meg édes rózsám, igen szépen kérlek,
Engem ugyesegéljen: szivemből szeretlek!

z utcákon elfogadja az első férfi felkínálko-
ását. Célja, amennyiben egyáltalán van célja,
gy látszik az, hogy felégesse a hidat multja
nőgött s hogy leküzdhetetlen érvel intezze el
a kibékülés lehetőségét vélegényével. Végleg
elhagyja szüleit. Egyik nagynénjétől szép
összeget örököl s e pénzzel néhány évet arra
fecsérel, hogy megismerje a párisi életnek azt
a részét, amely nem tekint elvekre és előíté-
letekre.

Ezeknek az éveknél elteltével végre megta-
lálja lelki párját. A regény azzal a megjegy-
zéssel végződik, — ahogy a mesék szoktak, —
hogy a szerelmesek boldogan éltek, amíg meg
nem haltak.

Kétségtelenül vannak ilyen leányok minden
országban és minden társadalmi rétegben. De
ezek egyáltalán nem tipikus egyetlen osztály-
ban, vagy társadalmi berendezkedésben sem.
Emellett ezek nem normálisak s nem felelnek
meg az élő átlagnak. Ezek a nők születésüktől
fogva nélkülöznek minden erkölcsi érzékenysé-
get. Maga az író művészi hibát követett el,
amikor hősnőjében kettős személyiséget raj-
zolt meg, amely a valóságban sehol és sohasem
található. Először is egy husz éves normális
leányt állított elénk, azután ezt a normális
leányt erkölcsi idiótává változtatta, míg végül
ismét visszaadta neki normális jellemét, ame-
lyet a regény közepén oly indokolatlanul vett
el tőle. A hősnő története nem egy lélek, vagy
egy jellem fejlődése, vagy egy személyiség

jogainak harcok kivívása. Maga a mese a sze-
mélyiség teljes megváltozásán alapul, anélkül,
hogy utalás történneik valami elmebetegségre,
ami azután ezt a személyiség-hasadást megma-
gyarázná.

A regény írójának lélektana azonban teljes
összhangban van a feminizmus elveivel. Maga
a hősnő pedig a feminizmus eszméinek meg-
testesítője. Monique nem élő, husból-verből
való lény, hanem a feminista ideálok hordo-
zója. A komoly, ideálokkal rendelkező femi-
nista ugyanis elméletileg azt hiszi, hogy a nő
legmakacsabb és legszélesebb kifejtése
egyértelmű a korlátozottságok alól való fel-
szabadulással. Csak el kell távolítani a test
mozgását akadályozó körülményeket és a test
oly gyönyörűvé és erőssé fog fejlődni, ahogy
az a természet célozta. Miért ne legyen így a
testnél is, — mondják a feministák. De hol kez-
dődik a testi korlátozottságok és a ruházat
között a megkülönböztetés? S meztelen lelkek
valóban kívánatos valamik a vásárokon és az
élet átjáróin?

Nyilvánvalóan ez elmélet józan és egészsé-
ges megvalósításának meg vannak a maga
nagy akadályai. De vegyük az elméletet józan
és gyakorlati értelmezésében, amikor így han-
gozhatik: Adjátok meg a nőnek a lehető leg-
nagyobb szabadságot, hogy elérhesse legma-
gasabb lehetőségeit. Mindenesetre adjátok
meg neki. De mi hát a szabadság? Elméletben

azt jelenti, hogy azok lehessünk, amik valóban
vagyunk. Gyakorlatilag a feminista mozgalom
abba a követelésbe csapott, hogy a nőknek ad-
janak meg minden jogot, amit a férfiak élvez-
nek. Ha az utánczás a legszűkebb hízélgés,
úgy a férfi büszkeségének jókora részét köl-
csönözheti ebből a feminista követelésből. A
feministák "magasabb lehetőségekről" álmo-
dozhatnak, amit a valóságban követelnek, az
az, hogy megtehessek mindazt, amit a férfiak
szabad tenni. Ha van valóban eredendő bűn,
vagy emberi természet, akkor könnyű kitalál-
ni, hogy ez az utánczás miért szorított annyira
kizárólagosan a férfiak bűneire és miért
nem terjedt ki a férfiak erényeire, ha ugyan
vannak ilyenek egyáltalán a harcok feminis-
ták hite szerint.

S ebben gyökeredik a feminizmus kiáltó,
belső ellentéte, ami Victor Marguerite regényé-
ben annyira világosan jutott kifejezésre. El-
ítéli a férfiakat és azután utánozni akarni
őket. Megtagadni a férfiakról az erényeket
és azután a hibáikat követni s a hibák elkö-
vetésére követelni jogot.

Victor Marguerite regényének lélektana tel-
jesen elhibázott. Ez a lélektan a feminizmus
eszméinek alkalmazása egy fiatal leányra. De
ahogy a regényben elbukik ez az alkalmazás,
épp úgy el kell buknia az életben is, mert
ezek az eszmék helyesen levont következteté-
sei egy hibás feltevésnek.

Pitymallik

Irtá: Császár Imre

NEHEZEN tud urrá lenni
a világosság. A moc-
kos árnyék-visszadobban rá
és konok erővel ragaszkodik
hatalmához. Az óriási lép
segítségére siet. Párás kód
gomolyog elő a sűrű nádas-
ból, mintha százezer vízi
manó pöfékelne pipájából.
A keleti ég aljáról mégis
jön, jön a fény. Lassan, de
nem állíthatja meg semmi
ellenállás. Az előre küldött
hajnali szellő meg-megrázza
a nádat.

A lép mellett elterülő sű-
rű füzesből egy alak buk-
kan elő a nehéz, kétes félho-
mályban. Magas szál em-
ber. Hátán terhet cipel. Pil-
lanatig megáll, aztán átvág
a tisztáson, mely a nádasig
nyulik. Ott ismét megáll. A
füzesből törtető nész hallik
és nagysietve megjelenik a
szélen egy másik alak. A
vékony galyakat félkézzel
elhárítva, kitoppán a tisztá-
sra. Asszony. A feje be-
kötve. Nyalábra vetve víz-
valamit. Odaér az ember-
hez.

— Mozduljon már. Pity-
mallik. Még sötétlen odaát
kell lenni.

Az ember lehajtott fej-
vel, mozdulatlan áll. Figyel.
A fejét mindig lejjebb hajt-
ja.

— A bürün jár valaki.

Az asszony is fülel. Cup-
panó lépések neszét hajtja
feléjük a hajnali szellő.

— Megy. — kérdi az asz-
szony. Az ember nem felel
rögtön. A térdét megörbit-
ve, jobban előre hajolt. A

várakozás kínos csendje ült
rájuk. A szellő pajkosan vé-
gignyargalászt a nádason,
megzörgetve a leveleket.
Utána csend, melyből kiero-
södnek a lépések.

— Jön — szólta hátra az
ember.

— Ki lehet Csendő? —
suttogja az asszony.

— Az nem tudja a járást
a bürün — hangzik a fojtott
szavu válasz. A lépés már
egészen közelről hallatszik.

Az asszony megfordul és
visszasiet a füzesbe. A bok-
rok alján lekuporodva vár.
Az ember oldalt somfordál-
va néhány lépésre, megbu-
jlik a nádas szélén.

Alig helyezkedett el, az
embermagasságu nádszálak
széjjel nyilnak és megjele-
nik egy alak. Zömök em-
ber. Rongyos katonaruha
rajta. Lábán bocskor. A
nyaka kendővel bekötve. A
nádas szélén megáll és fe-
jét körüljártatva, kióvakod-
dik a sűrűből. De már a
harmadik lépés után meg-
torpan. A megzissenő galy-
lyak neszére hirtelen a fü-
zes felé kapja a fejét. Utá-
na csend.

Az asszony volt, aki ráis-
merve az érkezőre, megfe-
ledkezett az óvatosságról.
Hirtelen mozgásától, a mint
beljebb húzódott a bokrok
közé, erősebbet zörrentek a
mögötte összecsapódó fűzfá-
bokrak ágai. Az érkező meg-
indult a nész irányában.

De még alig léphetett né-
hányat a tisztáson, mikor

uj neszt hall. Most már a
háta mögül. Rosszat sejtve,
odafordul, de már a másik
szemillantásban végigte-
rült a földön a ránehezede-
test sulyától. A nádas szélén
meglapuló ember, ledobva
terhét a földre, egy ugrás-
sal nála termett és leteperte.
A zömöknek csak annyi ide-
je maradt, hogy hanyat for-
dulhasson, a másik már raj-
ta térdelt.

— Péter! — hörögte ré-
mülettől elesukló hangon.

— Megismersz? — ordi-
tott rá a másik. No, legalább
szembe nézhetsz velem.
Megigérttem, hogy megfize-
tek a legelső találkozáskor,
az asszonyért, meg a töbi-
ért. Ez alatt két hatalmas
marka nekifeszült a földön
heverő torkának, de aki, két
csuklóját elkapva, vissza-
nyomta a karokat. A ken-
dőtől nem tudott hozzáférni
a zömök ember torkához.

Csak fujtató, hörögő lélek-
zésük hallatszott. Melyik
fárad ki előbb? Az elve-
szett. Erős ember mind a
kettő, de Péter a dühösebb-
bik. Nem tud a nyakához
férközni, a zömök vasma-
rokkal tartja csuklóját, aki
érzi helyzetének előnyét és
szeretné kihasználni.

— A kendő! — hörögi Pé-
ter. — Nem férek a torká-
hoz.

Az asszony már régen elő-
bujt a füzesből és rémülten
várja a küzdelem végét. Hi-
szén róla van szó. Fojtott
nyögés szakad föl a mellé-

ből. Mit csináljon? Melyik-
nek vesztesé kívánja?

— Az Örzse kendője. Tu-
dod-e? — fujtatta a föl-
dön heverő. Nem ismered
meg?

Szörnyű káromkodás tör-
ki Péterből erre az inger-
lésre és hatalmas erőfeszí-
téssel kitépi csuklóját a vas-
csavarokból. Most már teljes
erővel neki a kendőnek.
Megragadta.

— Hát ezzel fojtalak
meg! — ordítja veszett düh-
vel.

Ebben a pillanatban ke-
mény ütést érez az arcában.
Szeme előtt elsötétül a vil-
lág. Az odavágódott kemény
rög ezer részecskére por-
lott szét az arcán, elboritva
szemét-száját. Karjai a meg-
döbbenéstől megmerevedtek
és ujjainak szorítása eler-
nyedt az áldozat torkán, a
ki föl akart ugrani fektéből,
e nem várt fordulatra.

— Aki megmozdul, lelő-
vöm! — hangzott e perc-
ben, harminc lépésre a küz-
dőtől.

Az ég alján felpirosuló nap
első sugarai elégedetten cí-
rógatták végig a kakastol-
las csendőrt, aki nyugodtan,
mozdulatlan állt helyén. A
két ádáz gyűlölködő moc-
canni sem mert.

— Péter, kötözd meg! —
hangzott újra. Egy marék
erős zsinag hullott Péter elé
a földre, aki szemét-száját
dörgölve, feltápászkodott el-
lenségéről.

Egy szó se esett többé.
Hogy belül a lelkekben mi
történt, arról ki tudna be-
számolni? Viharzott, az bi-
zonyos. De nem volt-e a leg-
hatalmasabb a Gondviselés
hite, mely diadalmasan ke-

rült ki a zürzavarból?

Péter fölvetta a zsinagot
és széjjelbontva a csomót,
erősen megkötözte a térde-
lő zömök ember csuklóját,
aki megszokott mozdulattal
tette hátra két kezefejét.

— Azt a batyut hozd el
és tedd a hátadra, — han-
gzott a csendő paráncsa. —
Még nem hiányzik belőle
semmi, — tette hozzá, a
mint lassu lépéssel közelebb
jött. Péter ment. Ahogy le-
hajolt a teherért, feje für-
késze odafordult a füzes
felé. Egy pillanatig figyelt.
Csak a szellő neszezése hal-
latszott. Sehol senki. Meg-
nyugodva és mégis nyugta-
lanul fordult vissza, hátán
a teher.

— Most pedig, előre, a
falu felé.

Az ellentmondást nem tű-
rő hangra megindult a men-
et, nekivágva a síknak.
Messziről a falu házai fehér-
lettek. A hajnali harangszó
belekondult a csendbe.

Ragyogó hajnali virradt a
szennyes, sötét homályra. A
hatalmas nádas, a sűrű sás
és a füzes bokrai csupa me-
rő hangulat és költészet. A
levegő üde, kristályos. A
megnyitgató csendet csak a
kóbor szellő zavarja meg,
amint szeszélyesen megci-
bál mindent, a mi mozdít-
ható.

A sűrű füzesből egy be-
kötött fejű asszony lesett ki
a menet után. Az őszi nap
hideg, tiszta fénye beragyo-
gott a kendő alá és megvilá-
gította a reszkető száját és
az ijedt megrebbenő szem-
párt. Mintha nedvesség csil-
logott volna fel a pillákon.
Mitől könnyezett? Kit sí-
ratott?

Maurice Rostand ódája Petőfi Sándorhoz

A párisi Comœdia című irodalmi és szin-
házi lap legutóbbi számában közli Maurice
Rostand-nak, a nagy Edmonde Rostand
költő-fiának ódáját Petőfi Sándorhoz, melyet
a Sorbonne-on tartott Petőfi-ünnep alkalmá-
ból írt. A lap bevezető soraiban rendkívül
meleg hangon emlékszik meg Petőfiről, a
legnagyobb lírikusnak tartja, aki addig fog
élni, ameddig az emberiség s akinek sorsát
(melyet André Chenier sorsához hasonlít)
tragikusan szép halál koszorúzza.

Maurice Rostand ódáját Zilahy Lajos for-
dításában itt közöljük:

Mikor az óriás harc véget ért
S a haldoklóknak felszakadt melléből
A föld habzsolva itta fel a vért
Es alkonyat tündöklött le az égről.

Es mélyen hátra hajlott sok magyar fej,
Mely büszkén hordta mindég homlokát
Es szájukon o bin horgése halt el,
S halál repült e néma síkon át:

A vérző páncélon nem látta senki
Hogy meggyulnak a barna fellegek,
A tűző napban lengni és beringni
Nem látta senki e te lelkedet!

Nem látott senki halton teged, Kélt,
A tópa gyászkir hazatalán dobol
S háda szállt el három emberöltő,
Legenda lett, hogy élt és hajdósol.

Történelem! Sirod megásta régen
J fölépült nekéd is a földi kriptá,
De éles a költők lírai egében,
Mely neved holdként önmagára írta.

Mert akit isten költőnek teremtett
Es akit szívet nekéd od'adja,
Nem hiheti, hogy téged eltemettek
Es földben porladsz Segesvár lovagja!

Es van is sirod, megnyílt a hant,
Mert hangod mar, e földöntuli hang,
Dörögve szállt át minden tengeren,
S állt, állt: Szabadság! Szerelem!..

TWO years
another
county had
flattering vote
wish to try
himself full-
needless to sa-
to act as judg
Constitution!
between two
contestant in a
heavy weights
equally well-
tlements, when
to show their
in more usefu
has recorded
to my house
during harvest
thirty men in-
dinner, and w
where the me
gave him an
boys said that
for a man un
hand. "Well, b
is all, I am su
took hold of th
way all the
ease. The boys
I don't think
crowd."

Lincoln's el
lature of Illin
marks the end
of his life: He
to be a very
by debts he w
ing to pay, a
lutely without
this time on
with men of w
better-trained
had known in
Salem, while
of Vandalia,
attend the se
lature, was ma
thing he had

It must be f
his success a
most importan
Another failur
courageed even
smith-shop to
of his days. W
he could be ve
the forge and

At first h
lature. Soon pe
reckoned with
re-elected in
had a full sha
Illinois legislat
learned that e
which he exhib

His camp
most exacting
leading Whigs
his personal ex
of \$199.25, wi
scribers. "I did
canvass on my
houses of frie
seventy-five ce
insisted I shou

During th
had been wor
election his fri
lunteers in the
had given him
over, Lincoln
entered upon t

According
In the autumn
15, 1837, rem
his old friend

ABRAHAM LINCOLN

THE LAWYER

(Seventh Installment.)

AZ ÜGYVÉD

(Hetedik folytatás.)

TWO years after his defeat for the legislature there was another election. His friends and acquaintances in the county had increased, and, since he had received such a flattering vote the first time, it was but natural that he should wish to try again. He began his campaign in April, giving himself full three months for electioneering. Lincoln, it is needless to say, was in his element. He might be called upon to act as judge in a horse-race, or to make a speech upon the Constitution! He could do both. As a laughing peacemaker between two quarrelsome patriots he had no equal; and as contestant in an impromptu match at quoit-throwing, or lifting heavy weights, his native tact and strong arm served him equally well. Candidates also visited farms and outlying settlements, where they were sometimes unexpectedly called upon to show their mettle and muscle in more useful labor. One farmer has recorded how Lincoln "came to my house near Island Grove during harvest. There were some thirty men in the field. He got his dinner, and went out in the field where the men were at work. I gave him an introduction, and the boys said that they could not vote for a man unless he could make a hand. 'Well, boys,' said he, 'if that is all, I am sure of your votes.' He took hold of the cradle and led the way all the round with perfect ease. The boys were satisfied, and I don't think he lost a vote in the crowd."

Lincoln's election to the legislature of Illinois in August, 1834, marks the end of the pioneer period of his life. He continued for years to be a very poor man, harassed by debts he was constantly laboring to pay, and sometimes absolutely without money: but from this time on he met and worked with men of wider knowledge and better-trained minds than those he had known in Gentryville and New Salem, while the simple social life of Vandalia, where he went to attend the sessions of the legislature, was more elegant than anything he had yet seen.

It must be frankly admitted that his success at this election was a most important event in his life. Another failure might have discouraged even his hopeful spirit, and sent him to the blacksmith-shop to make wagon-tires and shoe horses for the balance of his days. With this flattering vote to his credit, however, he could be very sure that he had made a wise choice between the forge and the lawyer's desk.

At first he did not come into special notice in the legislature. Soon people began to realize that he was a man to be reckoned with in the politics of the county and State. He was re-elected in 1836, 1838, and 1840, and thus of eight years had a full share in shaping the public laws of Illinois. The Illinois legislature may indeed be called the school wherein he learned that extraordinary skill and wisdom in statesmanship which he exhibited in later years.

His campaign expenses were small enough to suit the most exacting. It is recorded that at one time some of the leading Whigs made up a purse of two hundred dollars to pay his personal expenses. After the election he returned the sum of \$199.25, with the request that it be given back to the subscribers. "I did not need the money," he explained. "I made the canvass on my own horse; my entertainment, being at the houses of friends, cost me nothing; and my only outlay was seventy-five cents for a barrel of cider, which some farm-hands insisted I should treat them to."

During the eight years that he was in the legislature he had been working away at the law. Even before his first election his friend John T. Stuart, who had been major of volunteers in the Black Hawk War while Lincoln was captain, had given him hearty encouragement. After the campaign was over, Lincoln borrowed the necessary books of Stuart, and entered upon the study in good earnest.

According to his own statement, "he studied with nobody." In the autumn of 1836 he obtained a law license, and on April 15, 1837, removed to Springfield and commenced the practice, his old friend Stuart taking him into partnership.

(To be continued.)

KÉT ÉVVEL azután, hogy a választáson megbukott, újra választás következett. A megyében barátai és ismerősei száma szaporodott s miután első alkalommal olyan biztató számban kapott szavazatokat, természetes, hogy újra meg akart próbálkozni a választással. Kampányját áprilisban kezdte meg s három hónapig foglalkozott ezzel a kérdéssel.

Talán fölösleges is mondani, hogy Lincoln elemében volt. Lehet, hogy bírónak szölitják fel egy löversenyben, vagy pedig az alkotmányról beszédet kell mondania. Mindkettőre képes volt. Mikor ketten veszekedtek s neki kellett a békebíró szerepét betöltenie, ebben nem volt párja; s egyéb dolgokban, sportversenyekben is nagyszerűen kitűnt. A jelöltek a farmokat is felkeresték s egyéb központokat s ott bizony gyakran felszölitották őket arra, hogy erejüket a hasznos munkában mutassák meg. Az egyik farmer Lincoln-nal kapcsolatban azt írta, hogy "emlékszem, hogy aratás idején Island Grove közelében levő házamat meglátogatta. Vagy harminc ember dolgozott a mezőn. Megebedelt s aztán kiment a szántóföldre, ahol ezek az emberek dolgoztak. Ajánlólevelet adtam neki s erre a szántóföldön dolgozók azt mondták, hogy csak arra tudnak szavazni, aki a mezőgazdálkodáshoz is ért. Hacsak ez kell, akkor biztosra vehetem, hogy rám szavaztok, mondta Lincoln s úgy alaposan dolgozni kezdett. A fiatalembereket kielégítette a munkája s kövte hiszem, hogy egy is akad volna, aki nem szavazott rá."

Lincoln megválasztása 1834 augusztusában Illinois törvényhozó testületébe utolsó stációja uttörő életének. Éveken át továbbra is megmaradt szegény embernek, az adósság terhe állandóan nyomta lelkét és sokszor teljesen pénz nélkül volt; de ettől az időtől kezdve képzetesebb, tanultabb emberek társaságában dolgozott, mint amilyeneket Gentryvilleben és New Salemben ismert s az az egyszerű társasélet, amelyet Vandaliaiban tapasztalt, ahol a törvényhozó testület működött, ebből a szempontból különbözik bizonyult mindannál, amit eddig látott.

El kell ismerni, hogy az a siker, amelyet ezen a választáson elért, életének rendkívül jelentőségteljes eseménye volt. Egy újabb sikertelenség őt is elkedvetlenítette volna, akiben pedig reményteljes lélek élt s visszament volna kovácsnak, hogy kocsikerekeket csináljon, vagy pedig lovakat patkoljon reggeltől estig. Ezzel a sikeres szavazással azonban arra a meggyőződésre juthatott, hogy helyesen választott a kovácsmesterség és az ügyvédi foglalkozás között.

Kezdetben nem igen vették észre a törvényhozó testületben. De csakhamar az emberek rájöttek arra, hogy olyan politikai erő, akivel a megyei és az állami életben számolni kell. 1836-ban, 1838-ban és 1840-ben újra megválasztották s ilymód nyolc éven keresztül alkalma volt kivenni a részét Illinois állam irányításából. Az illinoisi törvényhozó testületet yalóban annak az iskolának kell nevezni, ahol megtanulta az államférfiúi tevékenység titkait, amelyekről később annyira fényesen tanúbizonyságot tett.

Kampánykiadásai olyan csekélyek voltak, hogy az csakugyan feltűnést keltett. Van jegyzet arról, hogy egy időben a kampányköltségek fedezésére a vezető kollégái kétszáz dollárt adtak neki, hogy személyes kiadásait fedezni tudja s a választás után 199 dollárt és huszonöt centet visszajuttatott azzal a megjegyzéssel, hogy adják vissza azoknak, akik a pénzt előirányozták, miután neki erre a pénzre nem volt szüksége. "Saját lovamon tettem meg az utat — mondotta; miután barátaim otthonában laktam, a szórakozás nem került semmibe s csak annyiban volt hetvenöt centnyi kiadásom, hogy almaborra kellett költenem, amellyel bizonyos farmalkalmazottakat megleptem."

Nyolc éven át, mialatt az illinoisi törvényhozó testület tagja volt, élénken foglalkozott a joggal. Még első megválasztása előtt barátja, John T. Stuart, aki őrnagy volt abban a században, amelyikben Lincoln mint kapitány szolgált, lelkesen biztatta, hogy foglalkozzék jogi tanulmányokkal. Stuart ebben az időtájtban Springfieldben ügyvédi gyakorlatot folytatott. Miután a politikai kampány befejeződött, Lincoln Stuarttól kölcsön kérte a szükséges könyveket s a legnagyobb komolysággal belefogott a jogi tanulmányokba.

Saját vallomása szerint egyedül tanult. 1836. őszén megszerezte az ügyvédi engedélyt és 1837. április tizenötödikén Springfieldbe ment, ahol ügyvédi gyakorlatba fogott s régi barátja, Stuart bevette társnak maga mellé.

(Folytatása következik.)

Kutyaportrék divatja Párisban.

Az új divatörület a francia fővárosban. — Művésznő, akit a kutyaképek tettek híressé. — Külön pazarul berendezett műterem a kedvenceknek. — A sikeres kutyakiállítás. — Hogyan dédelgetik az "aranyosokat". — Miniszteriumok vitája egy kutya körül.

HIBA a mai világban érdemes kutyának lenni! Feltéve természetesen, ha a kutya megváltja a környezetet!

És, mint az alábbiak mutatják, különösen érdemes gazdag ember kutyájának lenni Párisban, a francia fővárosban!

Avagy talán nem irigykedhetik-e a szegény amerikai kutya, ha véletlenül tudomására jut az, hogy Párisban már nemcsak kényeztetik a nagyurak a kutyáikat, hanem portrékat is csináltatnak róluk, olajban. Portrékat, amelyeket a művész külön a kutyák részére elkészített, selyemmel, bársonnyal díszített puha meleg műteremben készít el róluk.

A kutyaportré a legújabb divatörület Párisban. A kutyák valósággal modelt ülnek a műteremben, mialatt a portréjukat profilban, teljes arcban, már hogyan jobban esik, elkészíti a művész. Természetesen megfelelő háttérrel és megfelelő honorárium mellett.

Ezek az olajban festett kutyaportrék Colette Cronier fiatal, szép francia művésznőnek specialitásai. Igazi művészettel kezeli a dolgot és ezzel máris divatot teremtett. Ő maga borzasztóan szereti a telivér kutyákat és ilyképpen támadt azután az a gondolata, hogy részükre külön műtermet rendez be. Az első portrét egy díjat nyert pudlikutyáról festette és már ezzel a képpel hírnévre emelkedett a gazdag körökben. Hamarosan szaporodtak a megrendelői. Megjelentek a nagyurak, megjelentek a nyomokban az új gazdagok. Hozták a maguk kedvenc kutyáit és csináltatták róluk a portrét nyakra-főre, ugyannyira, hogy a művésznő hamarosan külön kiállítást rendezhetett kizárólag kutyaportrékból. Ez az első és egyedülálló volt a maga nemében. És az egész előkelő párisi társaság most erről beszél.

És tagadhatatlanul érdekes látvány volt a műteremben megtartott-eme kutyaportrékiállítás. Ott láthatta az ember olajbafestve a legfinomabb, leghíresebb telivér kutyákat és hallhatta róluk a csodadolgokat a gazdáik ajkairól, akik nem tudták, hogy mit nézegessenek inkább, a képet-e, avagy az eredetét. Volt ott mindenféle fajta. Kicsi, nagy, kopasz, hajás és máségyéb. Természetesen művészi csoportosítva.

A látogatók között nagy feltűnést keltett egy gyászruhás, szomorú asszonyság. A szerencsétlen nő a díjat nyert kutyuskáját vesztette el és azt gyászolta, miközben az olajbafestett portrét nézegette. Zokogva mesélte el, hogy a kutyuskáját, a szegény King Charlest egy autó taposta halálra hat hónappal ezelőtt.

Nagyon érdekes volt, amikor a művésznő Toulait, a híres orosz farkaskutyát festette. Lány párnák között hevert a kutya a kályha közelében, mialatt a gazdasszonya a lornyettjén keresztül nézegette, hogy melyik póz lenne a legjobb, leghatásosabb a kutyuskának. A

kutyuska kedvtelve mutatta az egész arcmodeljét és a művész így festette le. Amikor a kép készen volt, a gazdasszonya a lornyettjén keresztül nagy meglepetéssel állapította meg, hogy a szemének kifejezése valósággal a Nijinsky, a híres orosz balettáncos szemét adja vissza.

A jelenlevők szintén nagy bámulattal állapították meg ezt és nyomban igen érdekes és tanulságos kis vita indult meg a műteremben.

Egy másik érdekes vita akkor indult meg, amikor két pudlikutyának tulajdonosnője találkozott a műteremben. Arról vitakoztak, hogy a pudlikutya használható-e vadászkutyának, vagy sem. Az egyik azt állította, hogy a pudlinak nem lehet vadászérzéke, mert nincsen megfelelő szaglása sem, míg a másik azzal érvelt, hogy az ő pudlija elsőrangú vadászhajóssággal rendelkezik. A vita mind élesebb lett. Végül is a művésznő lépett közbe és valahogyan elterelte az érdeklődést a fennforgó kérdéssől, mielőtt a két lelkes amazon hajbákapthatott volna.

Egyesek azt állítják, hogy a pekingi fajta kutyák valami nagyratartó büszkeséget örö-

költek keleti őseiktől és hogy közönséges népességgel nem szívesen keverednek. És az egyik színművésznőnek a műteremben előadott adata szerint a dologban lehetett is valami. Ez a színművésznő ugyanis elmondotta, hogy egyszer, amikor esős időben a pekingi kutyájával

a műteremből haza igyekezett, egy autotaxit hozatott. A kutya azonban a világot sem volt hajlandó beszállani a taxiba, ugyannyira, hogy a gazdasszonya kénytelen volt vele hazagyalogelni. Az ok pedig az volt, hogy a kutyának derogált a taxi. Ahhoz volt ugyanis szokva, hogy a saját limuzinjukban utazzék, még pedig a részére elkészített külön bársonyüléssel.

Mindebből pedig minden kétség kizárásával az állapítható meg, hogy egyes családokban a tiszteletnek, a szeretetnek micsoda foka rajongja körül a házi kutyát. Valósággal bálványozzák az "aranyost". Megvan neki a mindennapi parfümös fűrdőcskéje, manikűrje, masszása és sétája. Ott ül az ebédnél a gazdasszonyával és a büszke urnó maga igazítja meg a kedvenceknek szalvétáját. A teánál mindig jelen van, ott ül az első sorban a mozgóképeknél és selymes ágyacskában alszik. Ezek után már más igazán nem következhetett, mint a portré.

Külömben ez a kutyáörület, természetesen a portrét kivéve, nem is szorítkozik Párisra. Megvan ez itt Amerikában is a dúsgazdagok körében.

Alig néhány nappal ezelőtt jelent meg egy hír valamelyik lap első oldalán, arról számolva be, hogy az egyik előkelő philadelphiai társasági hölgynek két kutyuskája olyan elkényeztetésben részesül, mint másol a gyerekek. A vizüket külön nekik beszerzett ezüst tartókból isszák. Állandóan egyenruhás komornyikok állanak rendelkezésükre és külön ezüst tálcából eszik az ebédet. Selyemből van az ágyacskájuk és külön doktorok, ápolónők vannak mellettük, ha betegek. Az illető társasági hölgy nem azért teszi ezt, mert nincs ki négy sarokra, hanem azért, mert az állatot nagyon szereti. A lovainak is ilyen jó dolguk van.

Egyes new yorki társasági hölgyek úgy nevelik a kutyáikat, mint mások a gyerekeiket. Rendes játékszobájuk van. Kapnak babákat, teddy beareket és más egyebeket. Sőt sok társasági otthonban sokkalta nagyobb gondot fordítanak a kutyákra, mint a gyerekekre. Olyan szabályok szerint élnek, amelyek akár melyik gyereknevelési szakkönyvnek is dicséretre válhatnak. Reggel hétkor felkeltik őket és este hatkor aludni mennek. És az ágyacskájukban a játékaikkal alszanak.

Azonban szerencsére nem oly vigasztalan a helyzet, mint amilyennek látszik.

Szerencsére még vannak ma is igazi kutyák, amelyek hűséges házőrzők, amelyek tudják, hogy nekik az a kötelességük, hogy ugassanak és ezt a kötelességüket hiven teljesítik is.

Még mindig vannak szerencsére kutyák, amelyek szabad egyéniségek és nem elkényeztetett gyerekek.

(Folyt. a 8-ik oldalon.)

Uncle

Csökken az amerikai jótársaság halálos izgatások száma

AZ EGYES nagy... szes és... geteg... Allámo... házak... is kapn... a test...

gyógyszerek és orv... tán, de óriási ar... aminek nemesak az... rabjait ellássa ke... az, hogy új férfiak... Olyan sikerrel meg... megdöbent a hat... A washingtoni... végetvetni a bódít... most ért el sikert... nak a nyakára, am... gyártó európai és...

Macska és kismac... A macska elő volt... bódító

tengereken át Amerik... ifjuság, a felnőttek... Nagy a riadalom... világban, ahol a bód... szerárúsítók rabjai vo... nehezebben juthatnak... roinhoz, kokainhoz, op... szerhez. Nagy a ris... tomos árusítói köfő... kormány a csempész... a nagy kelendőségnek... hozzájutni.

Uncle Sam allig... torkáról, amíg abbn... De hogyan is tud... keleti kigyóhoz. Ig... Miller féle narkotikum... dollár bírságot szab... hajótársaságra, amely... nak ebbe az országba...

Amióta a törvény... saságok óriási össze... bódítószerekért. Oly... bírságösszeg, hogy... nem folytathatták a... közreműködést.

Nagy a pánik a... nai, japán és más k... tartó hajótársaságok... és más városi hív... százezres, milliós bírs... nélfogva, hogy hajó... bódítószert se. Ostrom... mányt, hogy engedje... got, mert esőbejutna... goruban vigyáznak... hansson bódítószert az...

Az amerikai korm... zetek buzdították... árusítók ellen való... pendent Order of

AZ ÖRÖK HARC

Az országos Madách-emlékünnepeleire írta: WALLENTINYI DEZSŐ.

A Paradicsom kapujától, át öszönvizek, Golgothákon
 Őzik egymást Szellem s Anyag. — Ez az örök csata: az Ember,
 Tragédiája ez az Álom.
 Vércsatakos a lábnyomja. Csillagtűzű szemének fénye,
 Maga is anyag. Térdig süpped a földi sárba. S mégis-mégis
 Kivágódik magasba, Égbe.
 — Már régtől fáj nekem a harcuk. Gyűtrött, kinzott, számszor, nagyon.
 Buktam számszor. S szűgyedezzer is hiszem a Szellem lázadását:
 Hogy győzni fog az Anyagon!

Bolond vagyok? — Az új orkánján megdörög az ablakot.
 — Adám — Adám! Csöndül fülemben... A lányha sug. S az öreg óra
 Elveri a tizenhatot.
 Mi az? Ki az? Örület? Álom? Látomás? Szellem? Babona?
 Harsog, zeng a nagy viaskodás: Isten-Lucifer örök harca,
 Szentér: a Világ. Vég: soha.
 Körültem. Velem. S bennem is. — Áll, dul öröktől-örökig.
 E viaskodás neve: Élet. (Mig a Szellem él az Anyagban:
 Bölcső-csöktől haló régig.)

Vak. Istenül nyert. Ési daccal idének. kérdék, akarok.
 Babona-éji szellem órák: "Vátes! Itt vagy? Uj titkot!" — Csönd lesz.
 S rádöng a Vész: "Jelen vagyok."
 Én kérdezek. És ő felel rá: "Ó mondd, honnan jössz? Merre tartasz?
 Istenül Istenig a pálya..." Ó" mondd, győzni, győzni fogunk-e?"
 És ráfelel: "A lét a — harc".
 Tovább ostromlom. Arca sápadt. Nőve Madách... Adám... Te... Én...
 S a minden ember minden kinja ott ég, ott sir, ott villámozik
 Szellemszűgyő nagy szemén.

— Egyiptom földje Fháro-sir. Homok. Számun-ut csal: hamis.
 — Egy miatt m'ljök temetője. — S nem kevésbé rémes a másik.
 A Miltiades sorsa is.
 — Én már szívam Hippia ajkán a kéjbe menekült gyötört.
 Voltam Tankred lovagi kardján Bizánc csorbája, ahogy dörög
 A klastrom lépcsőn szeszétért.
 — Keplerrel lestem égcsodákra, a osztottam szóban jós-italt.
 S míg nóm megcsalt, csökölt, nem értett, — beiszédülve a Végtelemben.
 Álmodtam forradalmi dalt.

— Haltam már hulló guillotintól. Láttam ölni a nép fiát:
 De nem táncolták soha többen. — London vásárában se jobban.
 Mint ma a gyilkos orgiát..."

"Itt vagyunk. Szellem-ös! Felelj. — Fájnak a célok és okok.
 — Borzadaz? Mit? Nincsen már menekvés? — Én ezrek tobzódó zajában
 Ön-koporsónkon dobolok.
 — Markolászok a Végtelemben. És gyökeret-vert térdemen
 Az Urat akarom ölelni! A Ma Szívét: a mi szívünket
 Reszkette neki emelem.
 — Könnyünk kiapad. Vértünk elfogy. Erünk elfut. A Rossz legyőz.
 Ily korcs sohas volt még az Adám. Mondd: Mi ez a roppant vajadás?
 Tavasz-láz, vagy erőtlenség?
 — Mondd: Isten jobbján ülve, értünk az Ő szemé ránk nézni mer?
 Mikor görnyed már hallelujás dicsőségére szűgyenülten
 A Bűn s Ész fia: Lucifer?
 — Megváltást várunk! Megváltás kell! Gyengék vagyunk, esettek, busak,
 Így szót Még a Tragédiához! Egy szót!"

S nem bírtam tovább.

Lehulltam... Künn az ágak zúgtak...
 S megváltó szava várt soká.

— Ma sem kell jobb szer régi irnál:

Adám örök. Sorsa a Mult. Én az Urral szóva: Megmondottam,
 Hogy: Ember küzdj! És bizva-bizzál!
 Ember! küzdj!... merj! — És bizva-bizzál!

Szót. Eltűnt. — Messze éjszakáig

Nem is jön többé vissza. Sorsunk: Hogy esett fejjel két kezünk
 A Végtelemben markolászok.
 — És nem fog semmit. — Csak akar. Hadonászva üresbe fur.
 Mert méltóságos hallgatással eltitkolja a végső Titkot,
 Ki mégis vigyáz ránk: az Ur.

S maradt a Jó, Rossz nagy csatája. De Megváltás jön. És csodát tesz.
 — S amerre eltűnt Szellemed, — hitünk, adóknk szent maradékát
 Küldjük Neked, utánad, Vátes!

SZEGÉNY SERGIUS HADNAGY

IRTA: SOMLYÓ ZOLTÁN

A világhírű énekesnő a hotel halljában ült, kalap nélkül, a vállán aranypikkelyes peignoire-ral. A gazdag fekete uszály bőven, de karesu formában folyt le lábai körül, a melyek bágyadtan eszesodtak ki a keskeny laktopánban a szoknya alatt, a hall piros szőnyegén. Kezeit erősen a halántékaira szorítva tartotta, kis lábaival kopogott a neszfogó, puha szőnyegen és szomorú türelmetlenséggel vigyázott a hatalmas forgó ajtó felé, várta az impresszárióját, a vén hülyét. A vén hülyét, aki országokon át kísérte, mint a hű kutya, aki már ráköltötte a fél vagyonát, amint némelyek szerint nagyon furcsa uton szerzett s aki a vénség örületével ragaszkodott hozzá. Várta, várta és minden egyes fordulásnál, amely a nagy négyágú hotelajtót megpörgette, föl-emelkedett és mindannyiszor sirásra hajlóan ereszkedett vissza. Az impresszárió valahol a szerkesztőségben kószált, egyre később.

Most elegáns fekete fiatal ember lépett be a hallba. Hallkan szólt a főportásnak, aki most az énekesnő felé intett. A fiatal ember tágranyította a szemét, a kalapját előre levette s az idegesen ülő nő felé tartott. Megállt előtte, bemutatkozott:

Hetyey, újságíró...
 Az énekesnő enyhén meg-

hajtja a fejét. Idegessége lát-
 hatóan nő.

— Ha nem zavarom, mű-
 vész, a lapom számára...

A művész köhécsel és egy
 pillanatra lehunyva a szemét,
 válaszol:

— De uram, igenis zavar...
 Az újságíró érdekesnek ta-
 lálja a szituációt s természet-
 tesen azt kérdi:

— Ugy! Hát akkor... ak-
 kor nem boszantom sokáig. És
 finom szentelenséggel helyet
 foglal.

A nő félig elfordítja fejét.
 Az újságíró lassu tempóban
 lehunza a szarvasbőr keztüjét
 és halkán a nő felé fordul:

— És... és kellő diszpozi-
 ciója van a mai esthez... az
 énekekhez?

A művész nekiperül, rá-
 esap a szék karfájára s már
 félig sirva szól:

— Uram, láthatja, hogy ab-
 szolut nincs. Mondhatom, ha
 nem volna ilyen késő (előhuz-
 za kis gyémántos óráját) már
 — hat óra, — lemondanám a
 hangversenyt. Elégedjek meg
 ennyivel!

Az újságíró nagyon komo-
 lian néz rá, belül örül és buta
 képet vág:

— Talán ha lepihenne. Az
 utazás izgalmait láthatóan meg-
 viselték. Jó szívvél ajánlanám,
 a hangja érdekében is...

— Semmi közük a hangom-
 hoz! Azzal majd holnap fog-
 lalkozhatnak. Ma nem vagyok
 közlékeny hangulatban... Iga-

zán, kérem, ne haragudjék,
 uram, ma nem vagyok alkal-
 mas...

— Kérem, bocsanat, nem
 tudtam, hogy annyira...

A művész dacosan int a
 fejével s erős nyomatékkal
 mondja:

— Ennyire!
 Percek mulnak. Egymásnak
 látat fordítva ülnek. Az új-
 ságíró rágyújt. Tanácstalanul
 bámul szét, izeg-mozog a he-
 lyén. Aztán végső elhatározás-
 sal, vontatottan, közelhajolva
 az énekesnő kerek vállához, azt
 kérdi:

— És Sergius hadnagy?

A nő dermedten tekint rá.
 Halálra rémülve, összetöporó-
 dik, egész testében reszketni
 kezd s fázós-szederejesen kér-
 di:

— Hogy tudja ezt?

— Mi mindent tudunk, ma-
 dame, mindent, mi újságírók
 vagyunk, detektívek, kopók,
 mindenről tájékozva vagyunk.
 A mi előfizetőink addig nem
 tudnak elaludni, meghalni se
 tudnak addig, amíg erről az
 öngyilkosságról nem tudják
 meg a valót. Hogy önnek nem
 volt semmi köze hozzá... hogy
 ő és ön... hogy... szóval...
 mintha önök közt...

— De igenis, igaz... vágta
 vissza a nő rekedt sikoltással.
 Igen, kikürtötheti az előfizetői-
 nek, hogy igaz!

— Jó, — mondta az újságíró
 nyugodtan, — ha így van...
 megírjuk, hogy igaz. Elvégre,

ebben a kérdésben ön a leg-
 kompetensebb. Rendben van.
 De...

Az újságíró misztikusan meg-
 vakarja a fejbujját, mint aki
 jelentős mondanivalót hallgat
 el s aztán folytatja:

— Különben jól van...
 A nő megérti ennek a titok-
 zatosságnak a tartalmát és már
 kissé megtörtén kérdi:

— Nos, micsoda?

Az újságíró most fontoskod-
 va fölkel. Gondolkozni kezd,
 keztüjét buzza, majd csak
 úgy felváltva odaszól:

— A művész kissé kimé-
 letlenül bánik velem s így in-
 kább elhallgatom...

— Nem töröm, hogy bármit
 is elhallgasson! Tudnom kell
 mindent! Félőrája kaptam sür-
 gönyt a Sergius háziasszonyá-
 tól, Berlinből, hogy a fiu
 agyonlőtte magát. Ennyit tu-
 dok. Egyebet én nem tudok,
 de tudnom kell! Üljön le szé-
 pen mellém, húzza idebb a
 székét, s mondjon el mindent
 töviről hegyire! Nos?...

Az újságíró meleg fölláng-
 lással fogadja a nő érdeklődé-
 sét. A szerepek fölcserélődnek
 és fölünyesen beszélni kezd:

— Csupán arról van szó,
 hogy a szegény hadnagy öngyilkossághoz némi köze a
 közvéleménynek is van, ameny-
 nyiben összefügg némi pénzke-
 l...
 — Vesztett!... Kártya?...
 vág közbe a nő rögtön és tájé-
 kozottan.

— Igen, de azt megelőzőleg
 sikkasztott... szegény...

A nő meglepődik, de nem
 túlságosan s csak annyit kér-
 dez:

— Mennyit?

— Nagyon sokat! — feleli
 az újságíró s a nő válláról le-
 csuszánno peignoire-t egész bi-
 zalmasan visszasimítja a he-
 lyére.

Néhány pillanatnyi mély
 csönd. Aztán a nő fölünyesen,
 felindultság nélkül kezdi:

— Nagyon léha és könnyel-
 mű fiu volt. Mindig mon-
 tam. Sejtettem, hogy mostan-
 ban pénzre van szüksége, de
 ez a vén hülye, ez az impressz-
 záriók legutolsója, nem ad a
 kezembe soha elég pénzt. Teg-
 nap is — még elég korán lett
 volna — kértem tőle. Megta-
 gadta. — Egyébként nem ér-
 dekel a dolog valami különö-
 sen. Legfeljebb annyiban,
 hogy most összefüggésbe ke-
 rül talán a nevem ezzel az
 ügygyel. Még azt hihetnék az
 emberek, hogy talán a szerető-
 je voltam... Szegény, folyton
 közeleddt, jelenetet csinált...
 hisz azért hagytam ott Berlnt.
 Nem kellett! Nagyon kellemet-
 len volna. Ugy-e drágám lesz
 gondja rá, hogy a lapok min-
 den vonatkozást kerüljenek,
 sőt, hogy megcáfolják mintha
 én... Jöjjön, kísérjen fel a
 szobámba, oly fáradt vagyok...
 És megindultak fölfelé a
 szőnyeges lépcsőkön...

KUTYAPORTRÉK DIVATJA PÁRISBAN

(Folyt. a 6-ik oldalról.)

Mialatt ugyanis Párisban talán éppen valamelyik elkényeztetett kutyának a portréját festették-avatott kezek, addig New Yorkban egyszerre hírnévre növekedett a derék Pete kutya. Pete látta, hogy a gazdáját egy tömeg dühös ember üldözi.

Látta, hogy a gazdája veszedelemben van és nem okoskodott. Érezte, hogy neki köze kell lépnie. Megtámadta tehát a tömeg vezetőit és mialatt ezeket féken tartotta, a gazdája elmenekült.

Ugyanez, ugyancsak New Yorkban halva

feküdt Tosca, a derék Airdale kutya. Tosca emberéletet mentett meg a tüzhálaltól és maga pusztult bele.

Avagy ki hallott még a postamester kutyájáról, amelynek sorsa most az Egyesült Államok kormányát foglalkoztatja.

Ez a kutya annak a postamesternek tulajdona, aki az arizonai Grand Canion postahivatalban teljesít szolgálatot.

A Grand Canion a nemzeti parkokkal együtt nemzeti tulajdon és törvény írja elő, hogy kutyát ezekre a területekre vinni tilos,

mert a vadállományt meg kell védelmezni.

A postamester, nem tudva erről a törvényről, magával vitte a kutyáját a magánosságba, hogy legalább ez a szórakozása legyen.

A kutya sorsát illetően még most sincs döntés. A postaügyi miniszterium azt mondja, hogy maradjon, míg a belügyminiszterium a törvényt betűjének akar érvényt szerezni. Az elnök maga sem döntött véglegesen, hanem vizsgálat tárgyává teszi a dolgot.

És ennek a kutyának portréját még nem festette le senki sem.

Késő este volt már
 érzett kedvet hozzá
 menjen. Ott ült a
 padkán és ásitkozta
 ta, hogy az ura meg-
 milyen józian aludt
 kamrában. Szinte
 helyiség fülledt
 majd hogy nem hall
 szögcsukát.

De csak ült ott
 éjszakába bángult. A
 megismeritette a ház
 mintha öt odaszög-
 ebbé a felhősébe.

Néha egy béka
 az ut porában. Látni
 lehetett s inkább a
 szől volt feli-merhető
 formájáról. Minden-
 kök siránkozta s
 deneyér vetett ker-
 fo ohat a fehér
 Szemből túl az
 soron, sötét hegylár-
 kött, a hegy előtt
 szu, lapos domb.

Az asszony nézte
 A domb valamivel
 nak látszott, mint a
 Eszébe jutott, hogy
 korában... mennyit
 rajta. Epre, kereszt-
 közt, meg-gombát
 val. Meg aztán a
 resztül jöttek haza
 erdőből is a hátifá-
 Az ember csak
 mas kölkök mázsa-
 naponta a kigyó-
 ucs.

De mintha meg-
 volna maradt a fak-
 kában, borzas haj-
 szatos kezével...
 S olyan furcsa
 két helyen van egy-
 bent a faluban, a
 padkán, mint Bajza.

S azo
 zasar

FALUSI HOLDVILÁG

IRTA: GELLÉRT MÁRIA

Késő este volt már, meg se érzett kedvet hozzá, hogy bemerjen. Ott ült a ház előtt a padkán és ásított. Elgondolta, hogy az ura meg a gyerek milyen józian aluszik bent a kamrában. Szinte érezte a zárt helyiség fülledt melegét és majd hogy nem hallotta a szuszogásukat.

De csak ült ott tovább és az éjszakába bámult. A holdvilág megéberítette a ház falát s mintha őt odaszögezte volna belébe a fehérségbe.

Néha egy béka ugrált tova az út porában. Látni nem igen lehetett s inkább a mozdulatáról volt felismerhető, mint a formájáról. Mindenfelől tücsökök siránkoztak s puharóptú denverek vértett kerek homályfókat a fehér falra.

Szemközti tul a másik ház sora, sötét hegylánc nyújtózkodott a hegy előtt meg hosszú, lapos domb.

Az asszony nézte a dombot. A domb valamivel világosabbnak látszott, mint az erdő.

Eszébe jutott, hogy kislány korában mennyit máskált rajta. Eprez kerestek a fű közt, meg gombát a pajtáival. Meg aztán a dombon keresztül jöttek haza mindig az erdőből is a hátifával.

Ember csak megné. Most más kölykök máskálnak lefelé naponta a kigyó, letaposott uton.

De mintha mégis ott látta volna magát a farkos szoknyás, kában, bozós hajával és mazatos kezével.

S olyan furcsa volt ez, hogy két helyen van egyszerre: itt bent a faluban, a ház előtt, a padkán, mint Bajzath Mátyás-

né, a módos gazda büszke felesége, a Jóska gyereknek az anyja — a dombon meg ott szedi a esigát, mint Góbis Erzsók, aki nagyon szegény kislány és olyan vézna, hogy meg szolgálni se veszik.

Sokkal jobb volt a mostani sora, de mégis szomorúság rejtőzködött abban, a hogyan arra a dombon máskálóra gondolt.

Talán ilyesmit érezne akkor is, ha a Jóska gyerek meghalna, aztán nem látná többet, csak úgy messziről való rá gondolásban!

Egyszerre úgy összeszorította valami búsulás a szívét s olyan ijedség szállta meg a kísértetektől való félelmében, hogy most hirtelen nem is mert volna megmoceanni a helyből.

A kísértetekre emlékezve, eszébe ötlött az a kisasszony is, aki megmérgezte magát abban a házban, a hol nagyobb korában szolgált.

Most meg már így látta saját magát: nagyobacsának, a mint megpillantva a halott kisasszonyt rémületében kiejti a kávéscsészét a kezéből. A kisasszony nem akart kávé inni, mert már nem is igen tudott volna, ott feküdt sápadtan a diványon.

Mennyi rossz dolog is történt már övele.

Könnyes lett a szeme, megtörölte a köténye csücskével a az orrával egy kiesit szipáskolt. Távolabb ugattak a kutyák. Megfordította a fejét és az ugatás irányába tekintett.

Egy, ember jött az uton. Nem tudta, hogy ki lehet, de örült neki. Mindjárt bátrabb lett.

Csak akkor ismert rá, mikor odaköszönt neki:

— Adjon Isten. János — köszönt vissza felvidámlott hangon.

János olyan volt, mint a ki megy is, meg áll is.

— Hát kend merre kószál ilyen késő este, mint a kísértetek?

A barátságos hang megállította most Jánost: a körmet kezdte babrálni a bal kezén a jobb kezével. Aztán hátratólta a kalapot a fején és megvakarta a halántékát.

Nem mondta volna meg, de csak kiszaladt a száján:

— Hát tudod, Erzsók, hogy majdnem eltanátladtam.

— Mit tanáltam el... Tán hogy maga is kísértet? — kérdezte tréfásan az asszony, de egy kicsit újra föltámadt a szívében az elült ijedelem.

— Valóságosan, — bólintotta János.

Aztán fölsóhajtott és nyelt egyet a pipából.

— Vagy hogy megbolondultam, — mondta később. — Bevisznek még engem Egerbe, abba a csufságos házba, ahol a bolondokat tartják.

— Mit rémisztget — mondta az asszony haragosan — hogy ez még jobban elijeszti. Most meg azt a bolond házat is eszembe juttatja. A botos apjáról fogok álmodni, a kit odaesuktak.

— Hát az ugy vót, — folytatta János, mivelhogy már ugys belekezdett, — hogy megyek én az uton hazafelé, oszt ahogy arra járok az apádék házánál, elkezdtek ijyörészni. Azt a nótát szoktam én danólni, mikor még legényem.

ber' vótam, te meg lány, oszt még otthun laktál. Füttyölöm a nótát, érzem a szeretetet a szívémben és örülök, hogy mingyárt a kiskapuboz érek, ahun várni szoktál. Hát oda is érek, roád is mosolygok, meg akarnám ütni a kezéd... ütöm is, oszt mégse érzem... Te ott vótál, azt láttam, hát nem lehetett másként, minthogy én nem voltam biz ott mégse. Vagy hogy ott vótam, hanem csak ugy, mint egy kísértet, egy olyan busuló hazajáró lélek, a ki van, oszt még sincs... Megfájdult tőle a fejem, hogy az Isten verje meg azt a boszorkány anyádat.

Erzsók elképedt. Azután mosolygott.

— Hagygya mán kend békén az anyámat.

— Ha az a boszorkány anyád nincs, elvettelek vóna, oszt most otthun fekünnél a dunyha alatt, meg én magam sem vónék hazajáró lélek.

Az Erzsók anyja nem volt épp boszorkány, de valósággal ő volt okozója, hogy Erzsók nem a szeretőjének lett a hitevérsé, hanem a földesgazdának.

— Nem halt bele kend, — nevetett föl a menyecske.

Aztán hozzátette:

— Maga is csak megházasodott.

— Az igaz — hagyta helyben a pipát. — Szeretem is én a feleségemet. Jó asszony.

Dógos... Nem cifra. Nem kacsingat másra. Csakhogy épp nem te vagy, Erzsók. Dehát bajnak esse vóna baj. Megvagyok én azér ő vele. Nincs énnekem vele semmi bajom, a mikor a nap süt. Csak ezt a

sápadtképi hódát ne ággatná ki az Uristen az égre.

Megint szitt egyet a pipán, aztán magyarázni kezdte:

— Tudod Erzsók, mikor az a hód süt fenn az égen, oszt ezek a hosszú jegenyefák ugy zörögnek a zöd levelekkel, meg a tücsökök cirpelvek, meg ezek a békák nem férhetnek a bőrükbe... akkor néha olyan nékem, mintha nem az vónék én, aki pedig vagyok, hanem meg mintha mindig legény vónék. Meghogy még mindég szeretnélek. Pedig házas ember vagyok én mán őt esztendő óta.

Meglátszott rajta ez az őt esztendő. Napszámos emberen őt esztendő nagyon is meglátszik. Nem volt már az a esinos, nevetős legény, a kinek hajdanán Erzsók megszerette.

Es most az embert is kettőnek látta, akár csak magát az előbbi időben.

Sohse jutott még eszébe, hogy megbánja, amiért az anyja szavára hallgatott, nem a legényére. Módos asszony lett, rangos asszony, neki volt a faluban a legrozászinűbb se-lyemzoknyája. Abban is igaz volt az, anyjának, hogy az asszony azt az embert szereti, a kivel egy földel alatt lakik.

Mind igaz volt ez, s eszébe jutott a mit János mondott előbb — mind igaz ez, a mikor a nap süt.

János beleavágott a gondolkodásába:

— Hiába látlak én a misén ugy kiöltözködvé, — sóhajtott — azér mégis csak a más felesége vagy te. Olyan idegen vagy, mintha soha nem is szerettelek vóna. Táncozhatsz a

S azonkívül minduntalan új és új arany-
mezőket fedeztek fel, melyeknek kiakná-
zására a világ minden tájkáról sereglet-
tek össze az emberek.

— mint ahogy a prófeta mondja. Különbö ellene indítja légi hajóját s Szentpétervár a maga egész pompájával és dicsőségével egy nap alatt el fog tűnni a föld színéről. Aztán feloszlatja a német hadsereget is, valamint a földkerekség összes seregeit. A kormányokat pedig kötelezni fogja mindenütt, hogy csak a béke művei képezzék gondjaikat s népük boldogítására tegyenek meg minden lehetőt.

Ime ezt vélte Puskás Tivadar elérhetni, ha sikerül neki megépíteni a repülőgépet. Mosolyoghatunk azon, hogy az élet mennyire rácsafolt az ő ábrándjaira. De a terv abban a korban zseniális volt, olyan, a minő csak nagy elmékben fogamzhatik meg.

És Puskás ugy volt meggyőződve, hogy a repülőgép problémája immár csak pénzkérdés.

Volt egy nagy tudású professzorunk, Martin Lajos, ki a kolozsvári egyetemen tanította a felső mennyiségtant. Puskásnak jóbarátja. Ez megoldotta a propeller vagy peripeller csavarok által hajtott légi jármű matematikai problémáját. Számításai azt mutatták, hogy a feladat meg van oldva, ha olyan gépet tudnak szerkeszteni, mely a saját súlyának minden 18 kilogrammja mellett egy lóerőt tud kifejteni. Az ily gép már is lebegni fog forgó csavarjaival a levegőben. Ha a súly valamivel kisebb, a gép repülni fog.

A későbbi tapasztalatok megmutatták, hogy Martin számításai helyesek voltak. A repülőgépei mind könnyebbek, mint a hogy ő számította s van olyan is, melynek súlya minden kifejtett lóerő után csak hét kilogramm. Puskás már évtizedekkel az első emberi repülés előtt megvolt győződve barátja számításainak helyességéről. S az volt a meggyőződése, hogy a megfelelő gép szerkesztése egyszerűen mechanikai feladat. Első sorban pedig pénzkérdés. Mert ha a világ legügyesebb gépész-mérnökeit megbízzák azzal a feladattal, hogy minél könnyebb

bálba is éntülem. De mikor ez a nyavalyás hóvilág a fejem felett billeg, ilyen nyári éjjel, akkor megvert éngemet az Isten. Így vasárnap este, amikor nem vagyok fáradt a dologtól, meg be se vagyok rugva...

Kicsit hallgatott, aztán ujro kezdte:

— De bolondokat gondolk én ilyenkor, te Erzsók... Mán azt is elterveltem, hogy mi vóna, ha mi ketten eccer nekimenünk a nagy víznek... Ha kivándorolnánk Amerikába...

Erzsók felállt a locsólól, mintha már befelé gondolna. De azért csak állott egy helyben, bár ásított néha...

— Ne mondjon mán ilyet, megveri az Isten...

Aztán hozzátette:

— Mit szóna a falu... Ez csak az uraknál szokásos. Hogy én itt hagyjam az uram, meg a gyereket, meg kend a feleségit... Bolond maga, János...

János nem tagadta.

S később hozzátette:

— Mán arra is gondoltam, hogyha a szeretóm lennél...

ÖRÖM

ha az özvegyek hirt halannak amerikai rokonaitól, de

KÉTSZERES ÖRÖM

ha az amerikai rokonok pénzszerzését is küldenek.

AZ AMERICAN UNION BANK LEGOLCSÓBBAN ÉS LEGGYORSABBAN UTALJA ÁT A PÉNZT MAGYARORSZÁG BÄRMELY RÉSZÉRE.

KÖZJEGYZŐI ÜGYEK pontos és lelkiismeretes elintézése.

HAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra eredeti áron.

FELVILÁGOSÍTÁST ÉS TANÁCSOT INGYEN ADUNK.

AMERICAN UNION BANK

Németh János, elnök.

Füzes: 10 East 22nd Street, a Bankpalotában,

Fiók: 1597 Second Avenue, Corner 53rd Street, NEW YORK.

Ne haragudj, Erzsók, nem épp most gondutam. Nem is én gondutam, a hóvilág gondtatta velem.

Erzsók nem lett dühös. Csak éppen hogy elmosolyodott:

— Meggyónhatja adventben a papnak...

— Meggyónnám én szívesen, ha vóna mit meggyónni...

— mondta János és kicsit maga is mosolygott. — De hát nem vagyok mán, a ki vótam. Öregedek, Erzsók... Mán a hátam is görbül. Még ha nem is vónál olyan tisztességes fajta, akkor is mást választanál magadnak. Legényt, mulatóst...

— Most mán menjen kend alunni — mondta Erzsók halkán. — Ne nézze a holdat, mert még feltanája huzni a toronyba... Én is öreg lettem, nemesak kend. Nemesak a maga öt évit irták a rovására...

Hiszzen mán maga is csak hóvilágúal szeret, a mikor nem látta az arcom...

Bánatos melegség volt ebben a tréfálkozásban...

— Aljon kicsit itt az ajtóban, míg bemék — mondta aztán vidáman. — Ugy félek én máma, mint valami gyerek.

Jóéjszákát köszönt, aztán befordult a kapun.

János ott állott a ház előtt, a míg csak be nem lépkedett a konyhaajtón.

Rábámult egy kicsit az udvarra, aztán megfordult és hazafelé tartott.

Nézegette a mozgó árnyékokat s csak azért is elnézte a holdat.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

Közélnék látszott, mégis messze volt. Nem lehetett le rugni az égről.

A RÉGI JÓ VILÁG.

Magyarországi gyógyszerészek ültek együtt és arról beszélgettek, hogy a mai világban a patika sem olyan jó üzlet már, mint hajdanában volt.

— Hajh, mikor én nyeven esztendővel ezelőtt még segéd voltam az Alföldön! — sóhajtott fel egy öreg patikus.

— Bejön egyszer egy paraszt a patikába, valami receptet csinált neki a főnököm és a paraszt egy forint tíz krajcárt tett le a pultára. Be akartam tenni a pénzt a kasszába, mikor szörnyű felfedezésre jutottam.

— Gyógyszerész ur! — mondom az öregnek — ez az ezüst forint hamis!

Az öreg nem felelt mindjárt.

— Hát a tíz krajcáros?

Megnéztem a hatost, az valódi nikkelt volt.

— A hatos az jó, — mondom. Az öreg nyugodtan keverte a vazelint:

— Nem baj, akkor nem fizetünk rá!

AZ OKOS KUTYA.

A múltkor egy társaságban arról beszélgettek, hogy kinek milyen kutyája van, pontosan leírták a kutyák jellemrajzát és mindenki — hasoulatosan a gyermek-történetekhez — tul akarta licitálni a másikat különböző izgalmas mesékkel, hogy milyen okos az ő kutyája.

Egy ügyvéd meguntá már hallgatni ezt a sok kutya-történetet és közbeszólt:

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

Valamelyik este egy nagyon fontos és hosszú periratot kellett készítenem, neki is gyürköttem a munkának, de egyszerre olyan fejfájást kaptam, hogy lementem a Duna-partra sétálni. A fokszim bezártam a szobába. Mire hazajöttem, kész volt a perirat.

— Nekem is van egy fokszim.

KALÁBERPÁRTI.

Két ember ül szemben egymással a kávéházban. Foglalkozásukra nézve ügyvédök, ennél fogva kaláberesnek. Mára ismerkedtek csak meg és így az egyiknek kisé feltűnő, hogy a másik már a tizenegyedik pártit nyeri. De nem szól egy szót sem, nagy türelemmel nézi, hogy a másik hogy — kever.

— Emelje meg! — teszi elébe a megkevert paklit a partner, aki némi gyanúsításnak vette, hogy mozdulatlan szemgolyókkal nézik az ujjait, mialatt kever.

A másik udvariasan visszatolta a paklit.

— Isten ments. Dehogy emelek! Ezt én is meg akarom tanulni!

Az öreg nem felelt mindjárt.

— Hát a tíz krajcáros?

Megnéztem a hatost, az valódi nikkelt volt.

— A hatos az jó, — mondom. Az öreg nyugodtan keverte a vazelint:

— Nem baj, akkor nem fizetünk rá!

A TÖZSDE KÖRÜL.

— Halottad, hogy Schwarcz tegnap tönkre ment?

— Hát persze, hogy tönkrement! Egy ilyen számár ne menjen tönkre!

— Azt mondod számár? Hiszen tegnapelőtt még esküdtél rá, hogy Schwarcz a legzseniálisabb ember a tőzsdén!

— Nézd: a tőzsdén két fele-

ember van. Az egyik zseniális a másik olyan ostoba, mint a tök. A zseniálisokat onnan lehet megismerni, hogy nyerne, az ostobákat onnan, hogy veszítenek.

A LEGJOBB MAGYAR OPERETTEK

KOTTAI ZONGORÁRA ÉS ÉNEKRE (VAGY HEGEDÜRE.)

Aranymadár (ujjdonság) 2 füzetben, összes \$1.00
Csárdaskeringő 2 füzetben, összes \$1.00
Bajdér (ujjdonság) 2 füzetben, összes \$1.00
Három a kislány 2 füzetben, összes \$1.00
Igltői diákok 2 füzetben, összes \$1.00
Lili báróné 2 füzetben, összes \$1.00
Luxemburg grófia 2 füzetben, összes \$1.00
Pillangó főhadnagy 3 füzetben, összes \$1.50
Tatárjárás 1 kötetben, összes \$1.25
Varázskeringő 2 füzetben, összes \$1.00
Bármelyik 5 operett egyszerre rendelve \$4.00
Mind a 10 operett egyszerre rendelve \$7.50

Minden magyar és idegen kotta raktáron.

Kérje teljes magyar kottaárjegyet a kottaárjegyzőnél.

Amerika legnagyobb magyar könyv, kotta és hanglemezkereskedése

BARD FERENC ÉS FIA FIOKJA

KEREKES BROS.

208 East 86th St., New York City.

INTER... két ujjal felé emegesköd nem ves a kezébe los pént mindjárt üdvössége bánja is. M szörnyűségesen megjár az ördögös pénznel, es alig tudott kikeveredni bajból.

Ugy esett a dolog, halottak napja táján a fiskális, aztán meg keves borát. A bort is szállította a fiskális kor aztán elkészült a sal s épen felült az hogy visszakoicskázott jába. hát az ördögök hureolták az ügyvéd aszongya neki:

— Hallja-e kend Pinda. Egy kis hivatalos na nálam a község nem vinné el kend? —

Pintér János visszaulesről:

— Oszd há köll vinné — A jegyző urnak. —

Pintér János a fogás a pipát, aztán megbólt — Elvihetem.

Az ügyvéd erre leol markába a tizezer kómiután a lelkére kötött bácsinak, hogy a pénz becsinálni a jegyző mert az a pénz sürgő aztán hivatalos pénz, be szobájába.

Pintér bácsi lecsettit

A HIVATALOS PÉNZ

IRTA: NYÁRY ANDOR

PINTÉR JÁNOS két ujját az ég felé emelte és megesküdött, hogy nem vesz soha a kezébe hivatalos pénzt, ha mindjárt a lelke üdvössége bánja is. Mert hát szörnyűsége senki sem tudja megírni az ördögös pénzzel, csak alig-alig tudott kikeveredni a nagy bajból.

Ugy esett a dolog, hogy egy halottak napja táján nála járt a fiskális, aztán megvette a kevés borát. A bort szépen el is szállította a fiskálisnak. Mikor aztán elkészült a lerakással s éppen felült az ülésre, hogy visszakooskízzon a falujába, hát az ördögök nem oda hurokolták az ügyvédet, oszt aszongya neki:

— Hallja-e kend Pintér gazda. Egy kis hivatalos pénz volna nálam a közeg számáram, nem vinné el kend?

Pintér János visszazérett az ülésről:

— Osz há köll vinnem?

— A jegyző urnak.

Pintér János a fogára vette a pipát, aztán megbólintott.

— Elvihetem.

Az ügyvéd erre leolvasta a markába a tizezer koronát s miután a lélkére kötötte János bácsinak, hogy a pénzt el ne felejtse átadni a jegyző urnak, mert az a pénz sürgös pénz, aztán hivatalos pénz, bement a szobájába.

Pintér bácsi lecsattintotta a pipa kupakját:

— Meglesz!

Azzal belenyomta a tizezer koronát a ködmene zsebbe, átkanyarodott a Dunán, aztán a Gellért-hegy lábánál ráfordította a kocsi az adonyi ország utra. Estére már odahaza lesz Dunapentelén.

Ment-ment, döcögött. Belehuzódt a subába, elálmosodott, a feje ide-oda járt, szunyadt, bóbiskolt.

Egyszerre csak arra ébredt, hogy a kocsi zöttyent egyet, aztán megállt.

— Aggy Isten! — köszönt rá egy ismétlés hang, mivelhogy Pálkás György volt a rácalmási csász, aki holmi szűrvásárlási ügyben járt arra, oszt igen megörvendezett, hogy ismerősre akadt.

— Aggy Isten! — köszönt vissza Pintér János. — Há mész?

— Haza.

— Ómásra!

— Óda.

— Magad vagy?

— Magam.

— Hát akkó üjj fő.

Pálkás György felkapaszkodott a kocsilőcsön, leült Pintér János mellé. Pintér János rápöccintett a lovakra, aztán megindultak.

Döcögtek, beszélgettek.

Elmesélték egymásnak, hogy mi járatban voltak, mit végeztek, aztán Pintér János rákerítette a sort a hivatalos pénzre is, hogy mi módon szóta rá a prókátor.

Pálkás György rábólintott:

— Derék ember! Megbizik a becsületes emberbe.

Megint tovább döcögtek. Mikor már Adonyhoz közeledtek, nagy csapat ökröt hajtottak velük szemben. Vásárra tereltek a kupeczek.

Pálkás György nézte az ököket, aztán megszólalt:

— Szép ökrök!

— Szépek, — hagyta rá Pintér János.

Pálkás Györgynek hirtelen gondolata támadt, mindjárt ki vette a szájából a pipát s a kalapja mellé tűzte:

— Hallod-e komám, János! — fordult a szóval Pintér felé.

— Mondanék egyet. Oszt kettő lesz belőle.

Pintér János a beszélőre nézett:

— No!

Pálkás György keze hátával megsimította a bajuszát:

— Ha én most neked való lennék, oszt te is akképen akarnád mint én, hát én a prókátor pénzt megfijasztatnám.

— Ugy ám! — rázta meg a vállán a subát Pintér János.

— Csakhogy az a pénz hivatalos pénz. Oszt a hivatalos pénz nem fíjadjik.

De meg nem is ér rá fíjadni, mivelhogy nincs rá ideje. Usszó! a parancs, hogy rögvést ík kell anni a jedző urnak.

Én nem mondom, hogy ne add át rögvést, — húzta be a nyakát Pálkás György. — Én csak asszondom, hogy meg tudnám fíjasztani azt a pézt úgy is, hogy meg is fíjadjana, oszt meg a jedző is megkapná.

Erre már Pintér János kíváncsi lett.

— Miként?

— Hát úgy, nyelt nagyot Pálkás György — vesznék a csordábu egy ökröt. Hallottam a minap, hogy a rácomási uraság ökröt akar vásáni, mivelhogy az ő ökrei már kiöregedtek a járombu. Mondok, a kupecetől itt olesón megvesszük az ökröt, oszt behajtsuk az uraságho. Keresünk rajta jó pénzt. Négyezer pengőt is.

Pintér János szaporán lélekzett. Való igaz, amit Pálkás György beszél. Ha a négyezer pengő hasznót megfíjadják, még akkor is kétezer pengő kerülne mindkettőjüknek, oszt semmiért. Ez nem volna rossz kereset. A jegyző is megkapná a pénzt, mert hiszen Rácalmáson már tulajdonának az ökrön.

Egy kicsit még akaratokodott benne a magyar becsület, de Pálkás György olyan ékesszólással beszélt a pénzfíjádó műveletről, hogy végre is bele ment az ajánlatba.

— Itt a pénz! — mondta s a prókátor pénzt kiadta Pálkásnak. — Válassz egy ökröt.

Megvettek egy jóhúsu ökröt, a saroglyák kötötték, aztán nagyvidáman megindultak.

— Ujan ökr ez — ragyogott a szemük — tizenöt ezer pengőt is megad érte a ómási uraság.

— Megmondtam én — csillagott Pálkás György. — Fíjadjik a prókátor pénze.

Amint ezenmód örvendeztek a biztos keresetnek, hát az ördög nem arra hozza a gróf autóját? Amint mellettük elsuhan, nagyott puffent, a végén kicsapott a gőz, az ökr pedig megjéjdt ficánkolt, a nagy ugrálásban elszakította a kötelet s mielőtt még a két magyar megfíjkezhette volna, elszaladt, egyenesen bele a kőbányába. Mire a magyarok odaértek, az ökrök már vége volt, ott feküdt a földön. Ugy elnyult, mint a béka.

Pálkás György elsápadt.

— Hu, a kirelájsumát!

Pintér János hátulról előre toltja fején a sapkát, megvakarta a kupáját, aztán nagyot sóhajtott:

— Megfíjadjott a prókátornak a pénze!

Sokáig nésték a kimult állatot, vakaróztak, tanakodtak, aztán haza mentek.

Most már lesz, a mi lesz!

Pintér János Pálkás Györgyöt okolta, mert ő ajánlotta az ökröt. Pálkás György meg Pintér Jánosra hártotta a hárvallást, mert miért adta oda a hivatalos pénzt. Mindenik a maga igazát védte, így történt aztán, hogy egyikük sem fizette meg a pént a jegyzőnek.

A jegyző persze kereste a pénzt az ügyvéden, mikor aztán kiderült, hogy a tizezer korona a Pintér János kezén tűnt el, bünvádi eljárást indítottak ellene, mert hogy ő sikkasztotta el a hivatalos pénzt.

Pintér János hiába védekezett azzal, hogy ő nem sikkasztott, nem is tudja, hogyan kell sikkasztani. Nem lakott ő még városba sohasem, hogy eltanulta volna a városi emberek szokását. Utóbb már abba is belement volna, hogy a tizezer koronát megfizeti, de az ügyvéd nagyon mérges volt az öreg magyarra nem engedett; ha sikkasztott, hát bünhődjek érte. Különben is a sikkasztás hivatalos pénz elikkasztása volt, tehát az eljárás hivatalból folyik a sikkasztó ellen.

Pintér János szörnyen röstelte a dolgot, hogy ő, aki egész életében becsületes ember volt, most a miatt a nyomorult tizezer korona miatt ilyen szegénybe került. Tán még be is csukják! Igen haragudott az ügyvédre, mivelhogy ő az oka mindennek. Mért bizta rá a pénzt? Aztán meg ha már rá bizta, mért nem fogadta el tőle a

pénzt, amikor vissza akarta neki fizetni a magáéból.

— Ű esnyáta az egész kalamajkát! Senki más.

Másnap a vállára esapta a szűrtarisznyát és odaszólt az asszonyoknak:

— Emenek.

— Há mé ke!

— A prókátorhó. Rendbe hozom a dógot a pénzzel. Hónap lesz az itélet, oszt nem akarnám, hogy becsukjanak miattta.

Azzal elballagott a város felé.

Az ügyvéd mérges volt mikor meglátta az öreg magyart, rákiáltott, hogy a nyakára ne járjon, nem segíthet rajta.

Az ügyvéd elutasítón legyintett:

— Nem segíthetek. Megmondtam a magamét, végeztünk, aki bünt követ el, az bünhődjek.

Pintér János rásunyított az ügyvédre:

— Jó kis borom vána még abbu, amit a mutkó fuvaroztam az ügyvéd urnak. Pár zsák buzám is van. Ha nem lenne bajom amiatt a tizezer korona miatt, nem röstelném a fuvar.

Az ügyvéd az öregre nézett, majd fel és alá járkált, majd az öreg felé fordult és megváltozott a hangja:

— Mennyi a bor! — kérdezte ravaszul.

— Egy egész hektó.

— Hát a buza?

— Két zsák.

Az ügyvéd elgondolkozott. Hirtelen kiszámította a hektó bor és a buza árát. Ez nem is volna rossz üzlet, gondolta. S hogy az öreg sógor eszre ne vegye örömet, úgy tett, mintha huzódna.

— Nehéz a dolog — szólt kesernyösen. — Amint már mondtam kendnek, az eljárás hivatalból folyik kend ellen. Közpenzt költöttél el. Még akkor is megbüntetik, ha a pénzt visszafizeti is. Mert a sikkasztást azért mégis elkövette.

Pintér János megpislogott:

— Hát akó híjába áll a hektó bor a pincémbe.

Az ügyvéd sokáig gondolkodott aztán hirtelen beszédes lett.

— Egy mód volna.

Pintér János közelebb lépett az ügyvédehez.

— Hallgatom.

— Ugy kellene fordítani a dolgot, hogy kend ne lenne bünnös, — szólt az ügyvéd.

Az ügyvéd ránézett az öreg magyarra:

— Adok kendnek egy nyugtát, hogy a tizezer koronát meg a sikkasztás bejelentése előtt visszafizette nekem. A nyugtát aztán holnap felmutatja a bíróság előtt és ennek az alapján felmentik.

Azzal elővette a noteszét, megírta a nyugtát és átadta az öregnek.

János bácsi elolvasta az írást, a szeme felesillant. Aztán szé-

KURUC VITÉZEK

Német sas vert fészket, már Sümeg városban, Berdót kiáltanak Vég-Simontornyában. Veszprém vára volt még, álla utoljára. Aztán aszorultunk sűrű Bakonyágra. Sárgul már levele az sűrű Bakonynak — Hervad aszerencsje szegény kurucoknak. Antal ur bujdosik, Vak Bottyán haldoklik, Vitéz Fodor László sebekben kintódik. Jó Fehete István Luka Benedekkel, Magas Veszprém falát festették véreikkel. Hellepronth, Palkovics vasakat pöngögtnek, — Kik még megmaradtunk: üldöznek, kergetnek. Meddög áll fön fejünk? Csak az Isten tudja. Csak az Isten tudja, — senki sem mondhatja. Mi piros vérünknek hol lesz kiontása, Fáradt tetemünknek földben nyugovása?

penz, amikor vissza akarta neki fizetni a magáéból.

— Ű esnyáta az egész kalamajkát! Senki más.

Másnap a vállára esapta a szűrtarisznyát és odaszólt az asszonyoknak:

— Emenek.

— Há mé ke!

— A prókátorhó. Rendbe hozom a dógot a pénzzel. Hónap lesz az itélet, oszt nem akarnám, hogy becsukjanak miattta.

Azzal elballagott a város felé.

Az ügyvéd mérges volt mikor meglátta az öreg magyart, rákiáltott, hogy a nyakára ne járjon, nem segíthet rajta.

Az ügyvéd elutasítón legyintett:

— Nem segíthetek. Megmondtam a magamét, végeztünk, aki bünt követ el, az bünhődjek.

Pintér János rásunyított az ügyvédre:

— Jó kis borom vána még abbu, amit a mutkó fuvaroztam az ügyvéd urnak. Pár zsák buzám is van. Ha nem lenne bajom amiatt a tizezer korona miatt, nem röstelném a fuvar.

Az ügyvéd az öregre nézett, majd fel és alá járkált, majd az öreg felé fordult és megváltozott a hangja:

— Mennyi a bor! — kérdezte ravaszul.

— Egy egész hektó.

— Hát a buza?

— Két zsák.

Az ügyvéd elgondolkozott. Hirtelen kiszámította a hektó bor és a buza árát. Ez nem is volna rossz üzlet, gondolta. S hogy az öreg sógor eszre ne vegye örömet, úgy tett, mintha huzódna.

— Nehéz a dolog — szólt kesernyösen. — Amint már mondtam kendnek, az eljárás hivatalból folyik kend ellen. Közpenzt költöttél el. Még akkor is megbüntetik, ha a pénzt visszafizeti is. Mert a sikkasztást azért mégis elkövette.

Pintér János megpislogott:

— Hát akó híjába áll a hektó bor a pincémbe.

Az ügyvéd sokáig gondolkodott aztán hirtelen beszédes lett.

— Egy mód volna.

Pintér János közelebb lépett az ügyvédehez.

— Hallgatom.

— Ugy kellene fordítani a dolgot, hogy kend ne lenne bünnös, — szólt az ügyvéd.

Az ügyvéd ránézett az öreg magyarra:

— Adok kendnek egy nyugtát, hogy a tizezer koronát meg a sikkasztás bejelentése előtt visszafizette nekem. A nyugtát aztán holnap felmutatja a bíróság előtt és ennek az alapján felmentik.

Azzal elővette a noteszét, megírta a nyugtát és átadta az öregnek.

János bácsi elolvasta az írást, a szeme felesillant. Aztán szé-

pen összehajtogatta, beleillegette a ködmene belső zsebébe s mikor ezenképpen jól elintézte a dolgot az ördögös pénz irányában, szépen elkészönt a fiskálistól:

— Hát akkó köszönöm az ügyvéd ur hozzám való sziveségét.

— Nincs mit, — mentegéződzött az ügyvéd. — Azért vagyunk emberek, hogy segítünk egymásnak.

Kezét nyújtotta Pintérnek:

— A bort mikor hozza kend? János bácsi ránézett az ügyvédre:

— Mijem bort?

— Azt a jó bort, amit nekem ígért.

— Magának?

— No persze. Azt mondta, hogy a pincéjében áll. Nem azt mondta?

— De aszontam. Most is aszondom. Hazudnék, ha nem aszondanám. Mer a bor a pincébe van. De nem az ügyvéd ur számára. A tekintetes ügyvéd urnak köszönhetem a sikkasztási csufságomat, oszt még ajándékot is aggyak!

Az ügyvéd elvörösödött:

— Ugy! Hát akkor becsapott kend! Vegye tudomásul, hogy becsukatom!

Erre már Pintér János is méregbe jött:

— Engem? Oszt mér!

— Elikkasztotta a tizezer koronám.

Pintér János megtippen:

— Ne bolondozzon ám velem a tekintetes ur, mert mingyá bepörülöm rágalalmazásért. Azt a pénzt már régen kifizettem.

Kinek?

— Magának, — mondta hetyken Pintér János és a mellére ütött. — Itt a nyugta. A belső zsebembe. Még a kereset előtt kifizettem.

Az ügyvéd megtántorodott, csak most eszmélt a valóra. Pintér János meg kiment az irodából, becsapta maga mögött az ajtót s vitte a nyugtát egyenesen a bírósághoz. Mikor aztán hazavergődött, a hivatalos pénz öröme olyan dártdót esapott, hogy még az öreg bíró is négykézláb ballagott haza a pincéből. A tizezer pengőt meg a templom harangjára adták. Hadd emlegesse meg a prókátor, ha harangszót hall.

— Magának, — mondta hetyken Pintér János és a mellére ütött. — Itt a nyugta. A belső zsebembe. Még a kereset előtt kifizettem.

Az ügyvéd megtántorodott, csak most eszmélt a valóra. Pintér János meg kiment az irodából, becsapta maga mögött az ajtót s vitte a nyugtát egyenesen a bírósághoz. Mikor aztán hazavergődött, a hivatalos pénz öröme olyan dártdót esapott, hogy még az öreg bíró is négykézláb ballagott haza a pincéből. A tizezer pengőt meg a templom harangjára adták. Hadd emlegesse meg a prókátor, ha harangszót hall.

— Magának, — mondta hetyken Pintér János és a mellére ütött. — Itt a nyugta. A belső zsebembe. Még a kereset előtt kifizettem.

Az ügyvéd megtántorodott, csak most eszmélt a valóra. Pintér János meg kiment az irodából, becsapta maga mögött az ajtót s vitte a nyugtát egyenesen a bírósághoz. Mikor aztán hazavergődött, a hivatalos pénz öröme olyan dártdót esapott, hogy még az öreg bíró is négykézláb ballagott haza a pincéből. A tizezer pengőt meg a templom harangjára adták. Hadd emlegesse meg a prókátor, ha harangszót hall.

— Magának, — mondta hetyken Pintér János és a mellére ütött. — Itt a nyugta. A belső zsebembe. Még a kereset előtt kifizettem.

Az ügyvéd megtántorodott, csak most eszmélt a valóra. Pintér János meg kiment az irodából, becsapta maga mögött az ajtót s vitte a nyugtát egyenesen a bírósághoz. Mikor aztán hazavergődött, a hivatalos pénz öröme olyan dártdót esapott, hogy még az öreg bíró is négykézláb ballagott haza a pincéből. A tizezer pengőt meg a templom harangjára adták. Hadd emlegesse meg a prókátor, ha harangszót hall.

— Magának, — mondta hetyken Pintér János és a mellére ütött. — Itt a nyugta. A belső zsebembe. Még a kereset előtt kifizettem.

Az ügyvéd megtántorodott, csak most eszmélt a valóra. Pintér János meg kiment az irodából, becsapta maga mögött az ajtót s vitte a nyugtát egyenesen a bírósághoz. Mikor aztán hazavergődött, a hivatalos pénz öröme olyan dártdót esapott, hogy még az öreg bíró is négykézláb ballagott haza a pincéből. A tizezer pengőt meg a templom harangjára adták. Hadd emlegesse meg a prókátor, ha harangszót hall.

— Magának, — mondta hetyken Pintér János és a mellére ütött. — Itt a nyugta. A belső zsebembe. Még a kereset előtt kifizettem.

Az ügyvéd megtántorodott, csak most eszmélt a valóra. Pintér János meg kiment az irodából, becsapta maga mögött az ajtót s vitte a nyugtát egyenesen a bírósághoz. Mikor aztán hazavergődött, a hivatalos pénz öröme olyan dártdót esapott, hogy még az öreg bíró is négykézláb ballagott haza a pincéből. A tizezer pengőt meg a templom harangjára adták. Hadd emlegesse meg a prókátor, ha harangszót hall.

— Magának, — mondta hetyken Pintér János és a mellére ütött. — Itt a nyugta. A belső zsebembe. Még a kereset előtt kifizettem.

Az ügyvéd megtántorodott, csak most eszmélt a valóra. Pintér János meg kiment az irodából, becsapta maga mögött az ajtót s vitte a nyugtát egyenesen a bírósághoz. Mikor aztán hazavergődött, a hivatalos pénz öröme olyan dártdót esapott, hogy még az öreg bíró is négykézláb ballagott haza a pincéből. A tizezer pengőt meg a templom harangjára adták. Hadd emlegesse meg a prókátor, ha harangszót hall.

Ezen csinos szemüveg,

melyre valószínűleg szüksége volt már régen a szem megerősítése által okozott fejfájás miatt. Most a legkisebb nyomatást is óvatosan az üvegben vagy könyvben, most képes várral vagy kézimunkákkal készíteni oly könnyen és kényelmesen, mint valaha.

— Ez én bebizonyítottam Önnek — INGYEN — nem fogadok el egy centet sem, amíg nem látta ezeket a legutolsó divatu szemüvegeket és nem találta őket sokkalta több LATÓ JAVITÓNAK személni, mint bármely más szemüveg, melyet valaha vásárolt BARMELY ÁRBAN.

Nézzze jól meg a fent ábrázolt szemüvegeket. Azok nemcsak csinosak, hanem praktikusak — teljesen fedik a szemet, nem néz túl a tetéjén, nem lát ki alatta, — hanem igaz kényelem, csinos megjelenés és JAVÍTOTT LÁTÁS.

NE KÜLDJON PÉNZT. Ne várjon egyetlen percig sem, küldje be a szelvényt még ma az INGYENES próbára. És gondolja meg, hogy ön az egyedül bíró és esküdszék. Önnek kell megelégedve lennie. Itt van az alkalm — küldje el a szelvényt most.

PARAMOUNT OPTICAL & JEWELRY CO., Inc. 529 First Nat. Bank, Dept. X. Chicago, Ill.

Paramount Optical & Jewelry Co., Inc., Dept. X., 529 First National Bank Building, Box 744 Chicago, Ill.

URAIM! — Használni akarom az Önök ingyenes próba-ajánlatát. Hamiután kipróbáltam a szemüvegeket 10 napig és az Önök állításának megfelelően találtam őket. Fizeték Önöknek \$3.95-t. Ha nem vagyok teljesen megelégedve, visszaküldöm a szemüvegeket és a próba nem kerüljön nekem egy centbe sem.

Ökvetlen feleljen ezen kérdésekre:

Hány éves
Hány évig használt szemüveget

(Ha használt).....

Gyermekek műcsarnoka

